

ప్రతిదినము వకటింవర బడును

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦౧

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 12-వ తేది బుధవారము
దశి రోజున వామన పంచమి కు, మార్గశిరమాస శుద్ధ పంచమి గా.

No. 112

నంబిక ౧౦౨



అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మించి మంచిది



అమృతాంజనము గాయము వుండకు

ఘనమయిన మందు



చక్కని డబ్బీ తో నహ సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని పొందినది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దము ద్వారా పిరిగిల పొందుచున్నదిగా
నకలునుండి వలన రూపముగలుగును. పంచభాషలలోను చూచి కొనిన మోక్షముగలుగుదు అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతివలన భేదమునకుండుతలది వెలసినది.

కఫహరిచూరము

జీర్ణరసాయనము

దంతశూల మార్తి

చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రూ. 2-0-0
ఈ చూరము గజములికలచే చేయబడినది.
వద్దు, ఉబ్బునము, కావడి, నైత్యజ్వరము మొదలగువానికి
మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనాంబునకు పంపిడి.

అజీర్ణములకు భుజించిన పనులు రక్తమును సరిగా మార్చు.
అజీర్ణము మిగిలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణరోగము
అందు కనరాదు (కరుమక కలిగి దుర్బల మేర్పడి అయిత
క్షిణించును. 25 మార్కుల డబ్బీ వెల రూ. 1-4-0.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0. వి. పి. సహా 0-14-0
దంతశూలకు నైత్యము, రసవట్లు, పుష్పిపన్నులు, కల్గిన
కఠిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిల వలన
చూచి మందులో రదిపి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును.

అమృతాంజనము డిబ్బీ, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

The picture of "SITA MAHADEVI in the pleasure garden of RAVANASURA"
Painted by Mr. Mullar the famous German artist is printed in colours in this Calendar.

1924 అమృతాంజనము క్యాలెండరు 1924

సుప్రసిద్ధులగు జర్మనీచిత్ర కారులయిన ముల్లరుగారిచే వ్రాయబడిన

"రావణాసురుని యుద్ధానవనమందలి సీతామహాదేవి"

పటము రంగులతో ముద్రించబడి యున్నది.

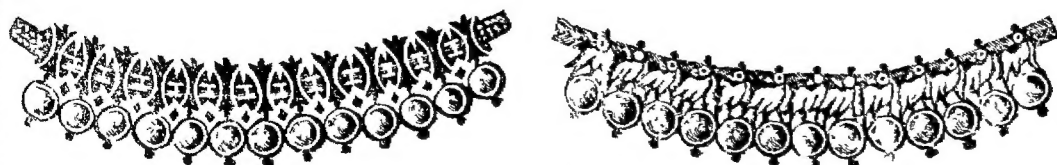
క్యాలెండరు 1-కి వెల 0-4-0.

వి. పి. సహా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అమృతాంజనం డిబ్బీ, 6, 7 తంబు శెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

గజల అడ్డగలు



తృప్తికరముగా లేనిచో వాపసు తీసుకోవలెనని వైక మివ్వబడును!

అను విషయమును మాతో మొదటినుండి లావాదేవీ చేయుచున్నా వారి నడిగి తెలుసుకొనాము.

ఈ సగ 7 సవరములు యెట్లు మొదలు 10 సవరముల ఎక్కువకు పలుకరములలో వింత వింత పూలు, కర్రలలో
తయారు చేయుచును. దీనికి ప్రతి 1-కి మూడి రూ. 80. పట్టుచే కట్ట బడునది 2 సవరముల ఎత్తున తయారుగును.
తొమ్మిది (9) గజలకు) మూడి రూ. 7-8-0 లు మాత్రమే. ఒకసారి మా వద్ద అర్జి రిచ్చిన వారి యెవ్వరికినూ ఎట్టి చిన్న సగ కైన
తొమ్మిది మా వద్దకే తప్పక వర్తించి మాకు దృఢమృతము గలదు. వీరు మొదటి సవరము మిగిలిన సగలు, యితర సామానులు
అమృతమునకు సిద్ధముగా నుంచుచున్నాము. అర్జిచ్చిన సకాలములో తయారు చేసి యిచ్చెదము. 172 పుటలు గల మా
తొమ్మిది చిత్ర విచిత్ర క్యాలెండరు ధర రూ. 1.

తొమ్మిది రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ నగర వద్దకు, 25, వైశాఖరాజు రోడ్డు, మద్రాసు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా 958

9-12-23 శనివారము నుండి 14-12-23 తేది శుక్రవారము
సాయంత్రము 6-15 గంటల వారి 9-80
వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

సరిల్లు ఆఫ్ ది యూగాకాన్,

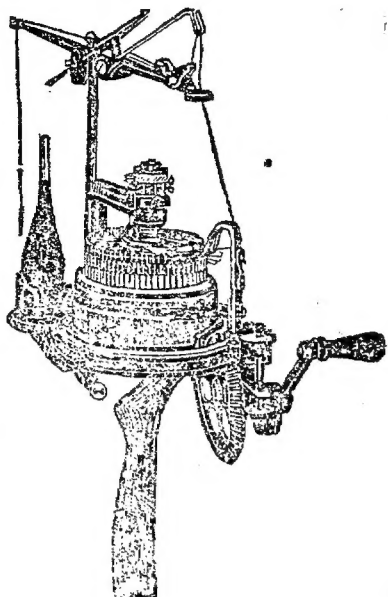
చివరినా 12, 18 కలలా 4 భాగములు క్రొత్తగా తయారు
అది ఎడిటోర్, కృష్ణా కెడ్. కళా
పుటకు 7, 8, 9 భాగాలు మూడవ భాగములు గా
మూలక గ్రాఫిక్ యంత్రముల వలన తయారు
నివ్వవలెను ముద్రామాపలును.

“ॐ” ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ

శుంధ్రపౌర నిట్టింగుమెషిను

522

గృహము, ప్యదేశి, కర్మాకారము మొదలగు పనుల కుపయోగించవచ్చును.



శ్రీమైన రకము, ధరసరసము, చాలకాలము వరకు
బాగుగా పనిచేయును

మేజోళ్లు చిన్నవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు
వాటిని అల్లును, అంగ్లసామ్రాజ్యమందు
అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న డి హారిసన్ పేటంటు నిట్టింగు
మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే
తయారు చేయబడినవి.

పదనమూలన ఈ దిశవ విలాసమునకు వ్రాయవలెను!—

For Particulars Apply to:
W. H. Brady & Co., Ltd.
MADRAS

Telegram: "BRAD."

మీరు వెజిటాల్ సబ్జును ఉపయోగించితిరా?

లేకపోయిన, యిప్పుడే ఉపయోగించుకు ప్రారంభింపుడు.

తెలుపు, పరిశుభ్రత, రసము, మున్నగువాటికి పేరు పోయినది.

మృత్యువు పరమేశ్వరిము, తెలుపు, మహాసవరేశ్వరి సబ్బువే వాడవలె నని సలహా నిచ్చుటను జ్ఞప్తియం దుంచుకొనుడు.

ఉప్పునీటిలో కూడ నురుగు ధారాళముగా వచ్చును.

ధరలకు యితర వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

నయముగా దొరకు యిదే మాజిరి సబ్బులను వాడుటను మానుడు.

SOLE AGENTS;
Messrs. ADAM HAJEE MOHAMED SALT,
No. 7, Bunder Street, G. T., Madras.

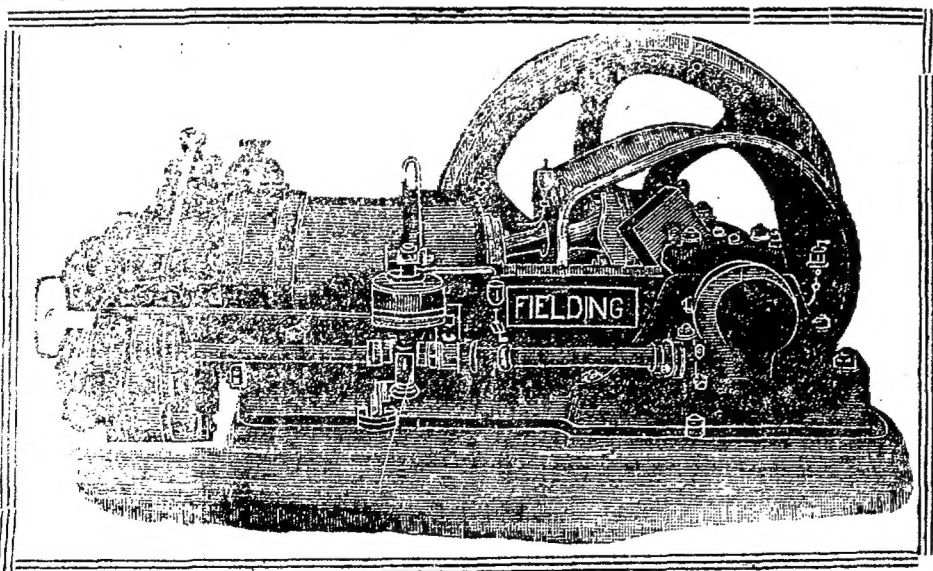
For Madras and Chingleput.

Messrs, D. V. NAIK BROS,
Calicut.

For Malabar, S. Kanara, Salem,
Trichinopoly, Cochin, Travancore,
Bangalore, Mysore
Coimbatore and the Nilgiris.

AVOID CHEAP IMITATIONS.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్చింగు శెమిడీశల్ క్రూడాయిలు యింజనులు



యీ యజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పున్న స్వల్పధరలకే అమాచు
అన్ని వేదములు స్థానలో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను
ధర్మమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులకూడా అతి సరస
మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వాయుడు.

586 పోలయేజంట్ల:—జి. యల్. శాస్త్రి అందుకో,
12, తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు.

శాసనసభల ఎన్నికలు

భారత శాసనసభ

నభాసమాచారము

జనవరి 30 న తేదీని జరుగును

భారత కానకభయ్యను, నేట్యూకాన్సిలును 1924 జనవరి 30 వ తేదీకుడి గమావేళమనుని ఢిల్లీవగరమాన ఎకప్రాన్సి నేటి గజెటు ప్రకటించబడెను.

ఆనాము మహమ్మదీయ పరినిధి

అనామ మహామృదీయ పీఠము అనామదాలిఖాన
గాని భారతకావ్యసభకు యెక్కుకొనిరి.

కలశతా మహమ్మదీయ పరినిధి

కాకతా మరాఠ్మనీయ డిటగుణు యాకూబు, సి. ఆర్థి
పు గారి వత్స కోనిరి, అబులు కాసి గారు వీరవోయిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల ఎన్నికలు

సయోక్తరాష్ట్రముల ప్రతిభిగా భారతకావన సభకు యెన్నుకొనబడుటకు నిలచినవారలొక పండిత మారతరాష్ట్రమున (స్వరాష్ట్ర) గారికి మిక్కిలి హేచ్చునొట్టుకచ్చినది, అయినచో పోటీచేసిన అభ్యర్థిధరాతకునవలయుకొనవలసినవచ్చినది తెలియుచున్నది. సి. ఎస్. రంగయ్య ఈ స్వరాష్ట్ర గారు గూడ ఈ పోటీ యందుకు మానుడిచినవల వోటరుల వలన భారతకావనసభ కెన్నుకొనబడుట నిశ్చయము. అగ్రా దివి జనలొక చహుమ్మదీయేతర ఓటరుల పండిత కులబ్రాగదిన భారతకావనసభ కెన్నుకొనిరి. పోటీదారుడు స్వరాష్ట్రతమము మీగి పోయెను. ఏనుగురకుల చహుమ్మదీయ వోటరులగూడ స్వరాష్ట్రతమము అభ్యర్థిని భారతకావనసభ కెన్నుకొనలేదు, ఇంకొకరి కెన్నుకొనిరి.

భే రామకృష్ణులు | పరినిధి

తేరారు ఓటములు మాధవ శ్రీహరయ్యనీ స్వరాజ్యగారిని
భారతకాననుపథ కన్నుకొనిరి. అయినను 2709 ఓట్లును పోటీవా
రుకు నానకేపు (బువ్వాది) గారికి 810 ఓట్లును వచ్చెను.
మధ్యరాష్ట్రమును తేరారు నుండి భారతకాననుపథ కన్నుకొన
బడిన జర్నలుసభ్యులలోను 5 వరు స్వరాజ్యపక్షము వారును ఓ
క మితవాదియును కలరు ఈమితవాదినుడే స్వరాజ్యపక్షము
వారి సహాయమునువనే కెక్కిన. నేటు గోవిందరావు, ఎం. వి.
అభయకర, కలిమల్లాభాను ఎం. ఎస్. యానీ, శంభురాయలు
మి శ్రీ, చాక్లరుగోరు గార్లార్యులు ను భారత
కాననుపథకు ఎక్కుకొనడెరి వారి గోమగా రొక్కే మిత
వాది. కెక్కినవారు స్వరాజ్యపక్షమువారు.

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ

కా న్నూ రు | ప తి ని థి

కాన్యాయ నగరము ఓట్లకు కారాయణ ప్రసా
దతల్లూర (వ్యూరజ్ఞ) గారిని రాష్ట్రీయకాననసభకు ఎన్నుకొ
నిరి. పోటీవారును రాజకీయవారు ఆచార వ్యవహార (మితవాది,
వెనుక-కాననసభకు ఉపాధ్యక్షుడు) గారు వీరిపోయెను.

ఈ కల 6,7 తేదీలలో సుయ్యక్త రాష్ట్రములలో అన్ని భాగములందును రాష్ట్రీయ, భారత కాపనకర్తలను ఎన్నికలు జరిగినవి. కాన్పురు, గోరఖూరు, వారణాసి నగరములందు తప్ప తక్కిన నగరములలో సంబంధి ఏమియునులేదు. చాలవోట పట్టణ అభ్యర్థకులు గెలిచిరి. భారత కాపనకర్తకు మహమ్మదీయో కిరణులన ఎన్నుకొనబడవలసిన ఎఁమందుకరితాను ముగ్గురు స్వరాజ్యపక్షమువారు పోటీలేదన విన్నవించిరి. తక్కిన విరుధ్ధాపక్షములకును పోటీ జరిగినది. 12 న తేదీని ఓట్లు లెక్కింపబడును. కాని గెలుపొటము లిచ్చుచే తెలిసినవి. పోటీలేదయదిన విరుధ్ధాపక్షములలోను చాలాగు షాఁములకు స్వరాజ్య పక్షము వారే ఎన్నుకొనబడుదురు. కిరణుడు దీనివనుటో కృష్ణలాలా నెహ్రూగారు భారత కాపనకర్త కన్నుకొనబడుదురు మనీ యాక్సనకోలు (ఇదివఁకు కెందుసారును భారత కాపనకర్త కన్నుకొనబడిరి) గాన వీగిపోయెదరు వారణాసిగోరఖూరు కిరణులలో కృష్ణ కాంత్ మూలవ్యాగారు భారత కాపనకర్త కన్ను కొనబడుదురు. సుయ్యక్త రాష్ట్రీయల మంత్రిగానండిన చింతా వణి గారు వీగిపోయెదరు.

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకు స్వరాజ్యపక్షమునారు 40 మంది ఎన్నికొనబడిరి వారు (కడలివీరి. ఎటులైనను చాచి వారు పెద్దదరణులు నిర్వహించు. కనిపపక్షమువారిలో 84 గాని రిక్కుతగానుండ ఎన్నికొనబడుదురు. భూస్వాముల కక్షయందు 50 మందికి నికరమగునంద ఎన్నికొనబడుదురు. అలేఖానీగారు వీరినాయరి, సైన్యకా రెన్నకొనబడిరి. అలహాబాదు నగరము ఓటముల బాబూ సంకరాంబా (కేబు-స్వరాజ్య) వారి కెన్నికొనెరి. లాహూరికి 1858 నోట్సును పోటీదాడుడు ఏ. కి. డూబుగారికి 479 ఓట్లును కచ్చెను. (అ. ప్రె)

మాంటాగు విగ్రహము

రాజప్రతినిధిగారు బహిరంగపరచుట

స్వరాజ్య పక్షమువారు సభకు రాకుండుట

నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు మాంటాగు గారి ప్రతిమను బహిరంగ పరచుటకు రాజప్రతినిధిగారు వెలుగుడను ప్రభుత్వో కాసభకు వచ్చిరి. సభాధ్యక్షుడు సర్ పి. రాజగోపాల చారిగారు ప్రభుత్వము స్వగతి మొదల కాసభసభ్యులగు సర్ పి. త్యాగరాజు శెట్టి, రాజమహారాజు ఎ. యస్. కృష్ణారావు, యాశ్వాతి, కలిత్రులు, సభ్యులమంది రామలింగం శెట్టి, రాజలింగ శెట్టిగార్లు వరుసముగా రిడింగు ప్రభుత్వగారి కలగజేసిరి. రిడింగు ప్రభుత్వ చరిత్రము ప్రభుత్వ సర్ రాజగోపాలచారిగారు సభాసభకు చదివినట్లు కన్పించెను.

సభకు సర్ అన్నామల శెట్టి, సర్ ముత్తయ్య శెట్టి, రామచంద్రారావు వంటలు, డాక్టరు వెంకటగార్లు ముఖ్యమంత్రి ప్రభుత్వము వచ్చియుండిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు తీర్మానము. సభ్యులూ, అధికారాధ్యక్షులూ, ముఖ్యమంత్రి, గోపాలమొదలు, డాక్టరు యు. రామారావు, పి. సి. వెంకటేశ్వరరాజు, విక్రమ్ వెంకటేశ్వరమంత్రి అధ్యక్షులు ఈ సభకు లేరు. రామేశ్వరరావుగారు మాత్రము సభకు వచ్చియుండిరి.

మాంటాగుగారి ప్రతిమను అంగీకరింపవలయునని కోరుచు రామలింగ శెట్టిగారి రీతిని విధించు ఉత్తర్వునిచ్చిరి. కాననసభ యందు మాంటాగు గారి విగ్రహమును కట్టించుటకు ఒక సంఘము ఏర్పరుచబడినది. ఆ సంఘమునకు సేతుకార్యదర్శిగనుంటిని. దాదాపు 1000 రూపాయలు వసూలయ్యెను. సిగ్నల్ రిజిస్ట్రార్గారు ఈ ప్రతిమ తయారు చేయజేసిరి. ఈ ప్రతిమను అంగీకరించి కాననసభాధ్యక్షులనుండునుటకు ఆనతి ఇవ్వవలయునని ఆశ్చర్యముతో నుండినట్లు.

ఈ సందర్భమున మాంటాగుగారి విషయమై ప్రస్తావించుట అవసరము. మాంటాగుగారి సేవ చరిత్రలయందు చప్పరించినది. సామ్రాజ్యమున అధ్యక్షుగ నుండునని స్వపరిపాలనము ననుభవించు రాష్ట్రములతో నుండి ఈ సామ్రాజ్యమునందు భారతదేశమునకు సమాన గౌరవ స్థానము నిచ్చుటకు మాంటాగు గారు ప్రయత్నించిరి. వారు ఇచ్చిన సంస్కరణములన్న భారతదేశముపట్ల వారిగల ప్రేమ సాక్షాత్తులమిగుల ముఖ్యమైంది. ఇట్టి గొప్ప సంస్కరణముల విషయమై భేదాభిప్రాయములుండుటయందు ఇట్టి ఆశ్చర్యము లేదు. ఈ సంస్కరణములపట్ల భారతీయులకు అంగీకారము లేదు. మైలి కుదురుచున్నది. ప్రతియునుకూడ వారి సత్సంగమును సాక్షాత్తుని సంతోషించుట లేదు.

మాంటాగుగారు క్రిందిగలవి కానింగు రిప్పను, మిటో, హర్డింగు, ప్రభుత్వ లతో చేర్చుకొని వారు ఈ ప్రతిమను అంగీకరించ వలయునని సంఘమువారి పక్షమున ముమ్మల కోరుచున్నాను.

రిడింగు ప్రభుత్వ

అధ్యక్షులు ప్రతిమను అంగీకరించి దానిని బహిరంగపరచవలయునని రిడింగు ప్రభుత్వగారిని కోరిరి. రిడింగు ప్రభుత్వ గారు ఇట్లు పన్నునందిరి:-

మాంటాగుగారి విగ్రహమును బహిరంగపరచు అవకాశము నాకు కలగజేసినందుకు మీకు కృతజ్ఞులమైయున్నాను. నేనిప్పుడు కాననసభ అధ్యక్షుని స్థానమునందు కూర్చున్నాను. ఇదిగతమైనది ఒక ప్రక్క నిర్మించుకొని, మరొక ప్రక్క అధ్యక్షుడు యుండుటకు నాకు విధింపబడుటకు కృతజ్ఞులమైయున్నాను. (వచ్చు) మాంటాగుగారి విషయమై ప్రశంసా వాక్యాలు పలుకబడినవి. వారి విషయముకొరచి కొంత మాట్లాడవలయునని నేనుకూడ కోరుచున్నాను.

మాంటాగుగారి సంస్కరణములు భారతదేశమునందు నూతనతనమున కలగజేసినవి. మానవుల చేత తయారు చేయబడు విధానములయందు కొన్నిలోకములు ఉండుట సహజము. కాని సంపూర్ణముగా భారతీయులపట్ల సానుభూతిగలవాడై మాంటాగుగారు తమ పనిచేసినది చివరమునకున్నది. భారతీయులను స్వపరిపాలన మార్గమునకు నడిపించవలయుననియు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు సమాన గౌరవస్థానము నిచ్చుటలయనను ఉద్దేశముతోడను ఈ సంస్కరణములు వారిచేతయారు చేయబడినవి. ఈ విషయమై భేదాభిప్రాయములు కల వారున్నారని వారి ప్రభుత్వరమిచ్చుటకు నాకు ప్రతిమ అవ

కావలయును. ఇంగ్లాండునందు మొదట ఈ సంస్కరణముల కట్ట ప్రతిమలభావము కొంతయుండెను. కాని పార్లమెంటు వారు అమోదించి సార్వభౌముడు అంగీకరించగానే భేదాభిప్రాయములన్నియు అంతమయ్యెను. పార్లమెంటుని వాదనమును తెరవేసి అవసరమని అందరు అంగీకరించిరి. కేంద్రము విశ్వవిద్యాలయమునందు నాకును వారిని పంపియు చేసెను. తమ భారతదేశము పట్ల సానుభూతిని భారతీయుల అభిమతిపట్ల గల సానుభూతిని వారప్పుడే ప్రకటించుచుండినవారు భారతదేశముపై వారిగల ప్రేమ కొంతమైనది కన్పించెను. గొప్ప ఉత్సాహముతో విశ్వాసముతో చరిత్రచేసెరి. కావున ఈ ప్రతిమను బహిరంగపరచు అవకాశము నాకు కలిగి నందులకు సంతోషించుచున్నాను. ఇది ఒక గొప్ప గౌరవముగా భావించు చున్నాను. ఈ సంస్కరణ విధానమును నిర్ణయించినవారితోపాటు నేనుకూడ కొంతపాలు ప్రయత్నించుటకు మాట్లాడియున్నాను ఈ విధానము ప్రారంభదశయందున్నది. ఈ విధానము ఎదురించి భారతదేశమునకు భవిష్యత్కాలమునకు మహద్భాగ అభ్యుదయి సంస్కరణాభిలాషులందరితోపాటు నేనుకూడ విశ్వసించుచున్నాను. (హర్షధ్వనులు)

గౌ. పి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు రాజప్రతినిధికి కృతజ్ఞము లిచ్చిరి.

మిమ్ము రిడింగు ప్రభుత్వగారు సభాధ్యక్షులను బట్టి అచ్చటయన్న మాంటాగుగారి ప్రతిమను బహిరంగపరచుటకు సభ్యులకందరకు ఉపాచారము లిచ్చబడినది.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక

సమాజము వారు మండవేటలో 15-12-23 తేదీ శనివారము రాత్రి

శకుంతలానాటకమును ప్రదర్శించురు.

ప్రచారక కట్టుము మామూలు ప్రకారమే యుండును. యడవల్లి సూర్యనారాయణ రావు గారు మేనేజరు.

మెస్ట్రోలం కాదు! ఆశ్చర్యము! యక్షిణి కాదు!

లోకప్రసిద్ధమైన మారుతి ఆహూతము. ధర్మస్వామిమైన 7 ప్రక్కలవాని కథలతోపాటి అగోటాచేసినవిషయ కథనవిషయము సమయము భావభరితము ప్రాసంగికము. మిగతవలెమిది మిగతవికాదు. రూపాయి 1 మనీయార్డరువంతకలెను (వి.సి. గా. పి. పి. 1-4-0) మిగతవికాదు కలెమిగత ప్రాసంగికము:- రామచంద్రాశ్రమం, తెమ్మగూడ, తిరుత్తణి.

ఆర్యమత రహస్యబోధిని

గ్రంథముల 1 సంఖ్య

ఆర్యధర్మ ప్రత్యక్ష ఫలబోధిని

ఇందు హిందువులు వేదమును నిద్రలేచినది మొదలుకొని నడుకొని కండువ నుండక చేయుచున్న సమస్త ధర్మములు ఆర్యధర్మము నొందునని తెద్యకాశ్రమము బట్టి ధర్మరచన బడియున్నది ఇది గాంచుకొని నా సేవకును ధర్మాచరణము సం దాన క్రితము కలగును. ప్రతి హిందువుయందు మంచి తీరదగినది. 194 పేజీలు. తెల 1-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

తైవరహస్య బోధిని ద్వితీయసంపుటి

ఇందు తైవరత ధర్మములను వెలుపు సుకన్యాసములు నిబంధన గ్రంథములు, శివాసమములు తెలుగు రాష్ట్రములలో గూడ ప్రకటించ బడుచుండును. చందా 500 కే. రు. 2.

ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రి,

రామలింగేశ్వరపేట, తెలంగాణ

రెడి రాణి

రెడిసంఘముయొక్క ఔన్నత్యమును సాధించుటకు ప్రకటించబడుచున్న సంచికాసంపుటి. ఆంధ్రదేశమునకు సంబంధించిన సాంఘిక విషయములు, రాజకీయ విషయములు, వాణిజ్య విషయములు గూడ ఇందు చాల చర్చించబడుచుండును. సంఖ్య 500 రు. 8-0-0 అ.

రెడ్డి బుద్ధు, రామవరము, గోదావరి జిల్లా.

రిడింగు ప్రభుత్వ గారు

రాజప్రతినిధి

చెన్నపురిలో నేషనలు హోమ్యూలు లీగువారి కొనసాగిన ప్రత్యుత్తరము

చెన్నపురిలో హోమ్యూలు లీగువారు (ఆదివారము గారు) రాజప్రతినిధికి సన్మానపత్రమును సమర్పించగా రిడింగు ప్రభుత్వ గారు యిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

“మిత్ర వందనములు మీ సద్భావములకు సంతసించిరి. భారతదేశమునకు రాజకీయముగా వ్యక్త గౌరవస్థానము లభింపవలెనని మీరు నూచించితిరి. అందులకు న్యామకావసరము నుభ్యుచు ముగ్ధమే నులభసాధనము అదియే కాలానుగుణ్యమును. ఆచరణసాధ్యమునని తేలియుంటున్న హింద్యునిది సమ్మియున్నాను. కాన వారి ఆభిప్రాయము ననుసరించియే తేలియుంటున్నవలెనని మీరు దొరతనమువారును యిషియా దొరతనమువారును గూడ కోరుచున్నారని. ఈ వ్యతిరేక ప్రకార మునరకే చాల ఆభిప్రాయ కలిగింపబడినది నేను సంతోషముతో గ్రహించియున్నాను. ఇప్పుడును గుర్తించి దానిని తొలగించుటకు సాధనములు కనిపెట్టితరచుండుటకు కావలసిన సమయము లగు సన్మానములు ప్రారంభమై పులకము లగుటకు తగిన పరిస్థితులు కలిగియుండుటకు యిషియా దొరతనమువారి నిక్కముగా కోరుచున్నా రనుటకు కడపనము లిడివరకే కలగజేసిన మీరు తెలిపినది సత్యమే. కాననసభను నూతనాధికారములను యుండుటగా నుభయగియుగ వెను. అందులకు చట్ట నిర్మాణము నందు ముగిసే వరకే పరిపాలనమును ప్రభుత్వపద్ధతి నందు నుగూడ ఫలితములు సుప్రసిద్ధముగా గోచరించుచున్నాయని. ఈ అవధివలన స్వపరిపాలనమును కడుశ్రద్ధాగా బడయుటకు ఆ ప్రయత్నములు భావములందుకు అభిప్రాయము లందును ఏకీకరణించినవారందరూ భావింపవలయునని స్పష్టముగా సమ్యక్మును తెలియుండ గలగుదురు.

ఇండియా కంట్రీ సెంటుకాఫి వారి మీరు నుడిగిరి. ఆరెడు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగానే బ్రిటిషు పార్లమెంటుకు వాద్యము. పీఠ ప్రభుత్వ గారు భారతీయ ప్రశ్నలన్నిటిని వారుగా గ్రహించి, భారతీయుల ఆభిప్రాయమును సమగ్రముగా నాలించి సర్వవిధముల భారతదేశాభివృద్ధి కోర్కెకుటకు ముఖ్యార్థముగా కోరి చదివించుచున్నారని నేను వారుగా నుభయము గాన నేను వారి కందులకు కృతజ్ఞుడనని స్పష్టపరుచుచున్నాను. ఎన్నెన్ని విషయములలోనో పీఠ ప్రభుత్వ భారతదేశమున కత్యధికమగు సహాయము చేసెను. ఆ విషయము నాకు తెలిసినంత వారుగా మరెవ్వరికిని తెలియదు. సామ్రాజ్యపథలో పీఠ ప్రభుత్వ వొంగిన యంతకార్యమే యిందు లకు ముఖ్యవిషయము. ఆ యంతకార్యముననే కేవలము పరిపాలనమును గుర్తించుచు అధినివేసినవల మంద్రులు నిర్వాహమును చూపుట కలగజేసినది. భారతీయ ప్రతిభ లగు ఆర్యుల మహిమ గాన తేజవనాదయ స్వరగా ర్థాసభలో భారతదేశపీఠమును గోరి సమగ్రముగా విరిచి మన కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. స్వరగా రింకను వెట్ల విధముల పనిచేసిరి. ఆ యంతకార్యముల చురుకులను విడివిడిగ కందర్శించి నావకాశము గ ముచ్చటించిరి. తేలికతముతో సంధి జరిగించుటకును తూర్పుదేశమున కొంత సెలకొనినందులకును మీరలె నే నేను సుకనించుచున్నాను. భారతీయ సామ్రాజ్యమును గూడ వివిధముల సంతకమును తెలియ గుచు టిక్కు ముచ్చుకు చేతముల కేక రాజకీయ వాణిజ్యములం దభివృద్ధి కలుగలదని అనిన వెను” అని రిడింగు ప్రభుత్వ గారు విడిరి. (ఆ. వె.)

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆత్మార్థగ్రంథములో ఇంద్రుని గారడీ, యోగవృద్ధి, హస్తానుమము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాశ్రమము భారతదేశము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిత్రములు ముఖ్య విచిత్ర విశోదవిషయములు కలవు. ఇంగ్లీషు గాక మనుష్యులు మాయమయియుండు, మాయచేట్లను ప్రవృత్తియగు, తేజముతో నుభయించుట, కరీరములేని తలకాయలేని మాయములను భూమిపై గలమాయలైన గానినా నుభయించి నిరంతరముగా నిలుచు ముందులకు విచిత్రములు అనేకములు అన్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మార్థులకుగా చేరిక చేయవలసిన గానిండు యుచ్చుచున్నాను. దీని తెల 4-0-0 అ. (2118334 పి. ఆర్. నాగేశ్వరరావు, పంపిణీ, గుంటూరు జిల్లా

అండ్లముఖము కలిసవచ్చుటకు బాగుచేయుచున్నట్లును పాటియెడలకాదు. కావున మనము ఈసందర్భమున బాధపడిన ప్రపంచమంతటంతయు మనము దానిని పరిశీలించెదము. ఈవిషయముపై భారతీయులధర్మమును శ్రీనివా

అసహాయోద్యమ ప్రాశస్త్యము

దౌర్జన్య రాహిత్య పరమ ధర్మ స్థాపనము

మహాత్ముడు వ్రాసిన రెండు లేఖలు

మొదటి లేఖ 1922 మార్చి నెల 7 వ తేదీని సబర్బరీ సత్యాగ్రహశ్రమమునండి ఒక దేశీయ నాయకునకు అతని శిఖకు ప్రత్యుత్తరముగా మహాత్ముడు వ్రాసెను

రెండవ లేఖ 1922 మార్చి నెల 17 వ తేదీని సబర్బరీ కారాగృహమునందుండి సోమజమనాలాలు బజాజ్ గారికి మహాత్ముడు వ్రాసెను.

గాంధీ మహాత్ముడు స్వరాజ్య ఉద్యమమును చెడగొట్టెనని లాలా లజపతి రాయ్ గారు మహాత్మునిపై నింద వారోపించుటచే శ్రీయుత బంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు లజపతిరాయ్ గారి కిటుల ప్రత్యుత్తరము నొసంగిరి.

లాలా లజపతిరాయ్ గారు తంజావూరులోని రాజకీయ సభకు ఆగ్రానువాదిగావచ్చి ఉపసన్నియము "సహాయ నిరాకరణోద్యమమును స్థాపించిన దేశీయనాయకుడు (గాంధీమహాత్ముడు), ఉద్యమమును మహాత్ముని దేశీయనాయకునిగాను గాంచుటకు సునిధిగానున్న పృథువాద్వారీలో చేరువగుచున్న సమిష్టికాసనోల్లంఘనమును ఆత్రుచేసి ఉద్యమమును చెడగొట్టెను. లజపతిరాయ్ గారు సామాన్యజనముల అపరాధముల కింతగా దౌర్జన్యరాహిత్యమును బాంధవ్యమును మహాత్ముడు ఏర్పాటుచేసెను. అంత క్రాత్రుయుక్తముగా ప్రజలు దౌర్జన్యరాహిత్యమును ఆపవలించలేదోయిరను కారణముచేత బాద్వారీలో చేరువలసిన పనిని మహాత్ముడు ఆద్యులచేసియుండకూడదు. ఆ ఆద్యులవలననే ఈ యోద్యమము తిరుగు మొగముకెట్టుట తటస్థించెను" అను ఆభిప్రాయమును లజపతిరాయ్ గారు నూపించి యున్నాడు. గాంధీమహాత్ముని ప్రబోధమును గ్రహించలేని మూర్ఖులు చారీచారాలను, బాంధవ్యమును, మృదానులను, చేసిన దౌర్జన్యమునకున్న, హక్కులను జబాబుదారీ తనదేని చెప్పి మహాత్ముడు ఒప్పుకొని యట్లపరకము ఎంత ఎక్కువ శిక్షవిధించుట అవసరమో అంతటియును విధించునని జడ్జిగారి సంవత్సరముల శిక్షించబడి యెంతో అన్యాయములూ, లజపతిరాయ్ గారు ఈవిధముగా చెప్పుట మంచివికాదు; చెప్పుటకు ఇప్పుడు ఆసకాశము కనుపడెను. గాంధీమహాత్ముడు బాద్వారీలో చేరువలసిన కాసనోల్లంఘనమును ఆత్రుచేసి నిర్మాణకార్యక్రమమును ఏర్పరచుటండా ఉండిన యెడల ఇంక దేశీయంబంధమును ఎంత ఎక్కువ అల్లరులు జరిగియుండునో, ఎంత గత్రపవాహము జరిగియుండునో సామాన్యులైన ప్రజలు కూడ ములభముగా గ్రహించవలసియుండును. గాంధీమహాత్ముడు బాద్వారీలో కాసనోల్లంఘనమును జరిగెను, దౌర్జన్యరాహిత్యమును కల్పింపజేసెను, ప్రజలలో చాలమంది దానిని గ్రహించలేదు, మున్నగు సంగతుల నన్నిటిని కల్పించియును లజపతిరాయ్ గారినిలేసి మరెవరికీ దేశీయ నాయకుడు మహాత్ముని అరెస్టుచేత కృత్యము మహాత్మునిపై నిందవోవుట వారికి వ్రాసిన ఉత్తరమునకు మహాత్ముడు వ్రాసిన ప్రత్యుత్తరములో ఈ సంగతుల కన్నిటికిని సమాధానము లిచ్చి బడిన. ఆ ఉత్తరము 1922 వ సంవత్సరము మార్చి 7 వ తేదీని సబర్బరీ ఆశ్రమమునండి గాంధీమహాత్ముడు వ్రాసియున్నాడు. ఈ ఉత్తరములోని సంగతులను పూర్తిగా చదివి గ్రహించిన ఎడల సహాయ నిరాకరణము యొక్క తత్వమును, దౌర్జన్య రాహిత్యముయొక్క తత్వమును, బాద్వారీ ఆశ్రమమున కారణమును సంపూర్ణముగా తెలియగలము. సహాయ నిరాకరణ వారులలో రెండు తరగతుల వారును మొదటి నుండియు కలరనియు అందు ఒక తరగతి మును దౌర్జన్యరాహిత్యమును సత్యమును తిమయొక్క మత సిద్ధాంతములలో ఒక భాగముగా తలంచుకొని నడచుకొనువారనియు, రెండవ తరగతి మును దౌర్జన్యరాహిత్యమును సత్యమును అపరిచించుట వలన స్వరాజ్యము వచ్చునను నమ్మకము లేకపోయినను తాత్కాలికముగా ఉద్యమము జయప్రథముగా నడుపుటకు మాత్రమే అరెస్టు సిద్ధాంతమును విధిలేక అపరిచించిన వారనియు, అధిక సంఖ్యాగతుల రెండవ తరగతిలో చేరినవారనియు మహాత్ముడు మొదటినుండియు ఎరిగియుండియు ఈ ఉద్యమమునందు తనకుగల మత సంబంధమును సమర్థమును మిగిలిన వారందరును గూడ

శిగియుండవలసిన వారు ఎక్కువను బలవంతపెట్టి యుండలేదని ముంద మహాత్ముడు వ్రాసెను. ఏ ఉద్దేశముతో ఈ ఉద్యమమును ఆపవలించినప్పటికిని, ఈ ఉద్యమము యధావిధిగా జరిగించి ధాయకము రెండు తరగతుల వారిని గూడ కలదని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

ఈవిధముగా భిక్షాభిషేకములు గల రెండు తరగతుల వారును ఉద్యమములో ప్రతీక దివ్యులైన స్వరాజ్యము స్థాపించవలయునను ఉద్దేశము సామాన్యముగాను ఉద్దేశమును ఎంత వరకు లెచిన పనిచేయుటకు ఏలవచ్చునో అంతవరకు అందరి ఒక మార్గమునకు తీసికొనివచ్చి ఉద్యమమును మహాత్ముడు నడిపి యుండెను. గాంధీమహాత్ముడు ప్రజలకు సాధ్యముకావంత కష్టమైన దౌర్జన్యరాహిత్య సిద్ధాంతమును ఏర్పరచివచ్చిన చెప్పుట సరికాదు.

దౌర్జన్యరాహిత్యముయొక్కయు సత్యముయొక్కయు సిద్ధాంతములనుచేతనే యాయోద్యమ మెన్నియవలసిన దాల్చి నప్పటికిని ఇంతకాలమువరకును నిలువలిగింది. లేనిచో జన్మభీతి వలననే నాలుగుమాసములలోనే ముగిసియుండెడిది. ఉద్యమము నడిపి యుండుటచేతనే ప్రజలు ముమ్మడిగా నిరసనకు లెచినను, మనలోమనము కలహించుచున్నను, కాగ్రూరు సత్యాగ్రహ విషయములలోను గుంటూరు పట్టణమునకు కాసనోల్లంఘనమునకువారు వచ్చి నప్పుడు చేసిన సత్యాగ్రహ విషయములలోను దేశీయమును, గుంటూరులోను ఆశ్రుతనదానిను ఆకాలమున ఆశ్రుతక్రియొక్క బలమును దౌర్జన్యరాహిత్యము యొక్క కీర్తిని కల్పించియున్నాడు.

ఈ రెండు ఉత్తరములకు బాగుగా జరిపి గ్రహించిన ఎడల కాంగ్రెసువారున్న ఆస్తి తమములవారును గూడ వారి వారి మధ్యకు కలిగిన చాక్కులవారులను కదలిపెట్టి ఇంతకునైనను జరిగి బూతుకొనగలుగుటకు తగిన ముచ్చక్తి వారికి లభింప గలదని నేను నమ్మెదను కాననసభా బహిష్కార విషయమున దీర్ఘిలోజరిగిన రాజీనామాకు విరుద్ధముగా కాకినాడ కాంగ్రెసులోనికి ప్రత్యేక తీర్మానములు పెట్టవలెనని కోరుగు బహిష్కారణపక్షమువారు ఏ మిచ్చినను, కాననసభా విషయములో తాము ముందు జరుపవలసిన విధానమును ఏర్పరచుచు కాంగ్రెసువారు ఉత్తరములు యిచ్చువలెనని కోరు స్వరాజ్యమును వారకు స్నేహితులును వారివారి ఉద్యమములను వివాదములను ముని చేసి ప్రకృతి మేర్పడిన స్నేహభావమును నిలుపుకొని నుండుజరుపవలసిన కార్యక్రమమును గురించి ఉభయము ఏకీభవించి తీర్మానములు చేసి నిర్మాణకార్యక్రమము నరువును ఆకాలము ప్రస్తుతము జరిపెడు ఉద్యమము జయప్రథముగా జరుగుటకు జేయుట ముఖ్యవిధానమే యున్నది.

రెండుమాసముల క్రితము ఢిల్లీలో రాజీనామాకుగల వారణములు మనందరకును తెలిసియు యున్నాఁదలచినవారుల కలన రెండు పక్షముల వారును చేయవలసిన కార్యక్రమములకు భంగము కలుగుటయే గాక స్వరాజ్య ఉద్యమమునకు గూడ భంగము వచ్చునను భయము వలననే దేశీయ సంగతుల కారణము ను నమ్మి నిలువజేసి తిరుగ రెండుపక్షములవారును వారివారి కార్యక్రమమును నడుపుకొనుటకు అసకాశము కలుగజేయుట లంఘనమే ఢిల్లీ రాజీనామా చేయబడియున్నది. కాని ఇప్పుడు తిరిగి రద్దుపరుచునెడల కలహములు మనపటికంటె ఎక్కువగా పెరిగి ఒకరిని ఒకరు దూషించుచు, ఒకరిపై ఒకరిపై మరెవరికయి అడ్డమువచ్చుచు అసలు ఉద్యమమునే నశింపుచేసినవారగుదురు.

కారణమువహించి ఈ క్రింది రెండు ఉత్తరములలోను గాంధీమహాత్ముడు చెప్పినసంగతులను గ్రహించి విచారమును పెంపుచేయుట కాకినాడ కాంగ్రెసుయొక్క ఉద్యమము విధియునై యున్నదని విన్నవించుచున్నాను.

బంగుటూరి ప్రకాశం.

గాంధీమహాత్ముని మొదటిలేఖ

1922 మార్చి 7 వ తేదీని సబర్బరీ సత్యాగ్రహశ్రమమునండి వ్రాయబడినది

ఎన్నిటికైన సంపూర్ణదౌర్జన్యరాహిత్యమును కేవలము సంపూర్ణమహాత్ముని నేనివచ్చుచు! అనునదియొ మొదటి ప్రశ్న. అసహాయోద్యమము పుట్టిసప్పుడే యీ ప్రశ్న గూడ కలిగినది. ఇది ఏదో నూతనవిషయ మెట్లు వాస్తవ్యత నన్నిటికీ కనబడుచున్నది. దౌర్జన్యరాహిత్యమునందును అశ్రుతక్రియనందును సంపూర్ణ నిత్యసత్యముగల ప్రధానములను మును జూపించి వారినో ల్లంఘనమున కర్హింపవలసిన సామర్థ్యకారితీని నీధిని మనము కలిగిండుననుచు మనకు గాకు లేకమైన సుకృతములేదు. కాని దౌర్జన్యరాహిత్యస్వభావమునుగూడ గ్రహించివారినో ధర్మముల తిట్టువగనున్నదనియే నేటికిల గ్రహించితిని. నిలువడిపోతి దిశాన్యు, అనువాద్యము నందలి నిలువ అను కదమునకు 'కాని' యొకటెట్లు, అనియే ఉద్దేశము. దేశీయములను చిత్తనైర్వహము నిలుపుకొనవలసినపు డిట్టికార్యములకు వారు గడంగ ముండుటకు వారికిల నేర్పగూడదు. 80 కోట్ల మంది ప్రజలను దౌర్జన్యము నకుగడంగుండునట్లు చేయుట కష్టమేమియని నేను గూడ నొక్క కొండునుగాని మన యోద్యమమున ప్రవేశించి కేదగా పనిచేయని వారు యిందలలోనుండి నెలవరికి రాకుండ చేయుట ఆసాధ్యమని మాత్రము నేను నమ్ముచున్నాను. బుద్ధివంతలను నిష్కాపటము నును గల ప్రచారములు లభించిచో మన మిచ్చిన చేయవలసిన పోము. చారీ చారాలలో కలహితులే బుద్ధివంతలముగ జనములను ప్రోగుచేసి దమించిరి. వారు యుద్ధేయమునోనే ప్రజలను పోలీసుల నే ను కల కల గాని పోయిరి. అరితిగా జనములను చేర్చుటండా వలంబడినవారిండా జాలరని నేను నమ్మును. (వారెట్లు చేర్చునాడదు.) గుంపుచేరి నను కలహితులసంఖ్య ఆత్యధికముగా నున్నపుడు ప్రజలు ధైర్యవ్యక్తములను చేయకుండ నిరోధించుట కలహితుల ఆత్యధికము కాదు. తమ నాయకత్వమున కి తమ ప్రోత్సాహములను బయలుదేరిన గుంపురకలగొలిపిన అన్ని జ్వాలలలో కలహితుల ఎడమము ముందుగా నురికి మడియుట వారికిట్టిరి ముఖ్యకర్తమై యుండెను. గుంపులను పోలీసువారిని నిధివకుడై జేయుటకు కలహితుల లక్షకులైనచో ఆధమము పక్షమువారు ప్రాణనమర్పణమునైన నొనరించుట వారికి విధియై యున్నది. గండరగోళము జరిగెనున్నదని కలహితుల లెచుకుదురు. పోలీసు కలుమునపైకర్తుల పోలీసునేమనులలో నున్న సంగతివారికి తెలిసియుండును. అదివరకు రెండుసారులు ప్రజలకును యునపైకర్తులకును సంఘర్షణము జరిగిన సంగతిలకు వారికి తెలిసియుండును. అట్టిచో చాచీ చారా హక్కులు జరుగకుండ చేయుట నిచ్చియుముగా నుంధిసాధ్యమై యుండలేదు? హక్కులు చేయవలసిన వాడెవరును ముట్టపన్ని అచటికి వెళ్లలేదని నేను గ్రహించెదముగాని ముందటి యుద్ధమును కలుగుచున్నది కలహితులు మొదట నే గ్రహించి యుండలేదుపోవుట గొప్పలొకము. బాంధవ్య దౌర్జన్యములను చేసే స్వయముగా చూచితిని. రాజుమాను మిచ్చిన ములను ఒహిష్కారించలేనని సోచుటకు భోధించిన ప్రచారములు మీరు ఒహిష్కరిగి యుండవలెనని గూడ వాడికట్టికా భోధించి యుండవలసినది. కార్యములు విస్తారముగా గుండెముతావులను కలహితుల సధికముగా నిమించి యుండవలసినది. వాంతుల చేయలేదు. ఇంతకు తలపాగాలను బోపిలను బలవంతముగ నూడవీయకుండ చేయుచోవుటకున నేనుగూడ సాధికు నేపేక్షించితిని. చెన్నపురి అల్లలల విషయమును చూచుడు. అచట జరిగిన అల్లలలలో నిరోధింపబడ విమల దొక్కటి యును లేదు. అచట జరిగిన అల్లలల కన్నీటికి కాంగ్రెసుసంఘము మూలం బాధ్యులని నా ఆభిప్రాయము. బాంధవ్యములో జరిగిన అల్లలల సంగతివారి కదివరకే తెలిసియుండెను గాని చెన్నపురిలో సాకటాల జరిపిచో దౌర్జన్యము జరుగకునను నమ్మకము వారికి పూర్తిగాలేకున్నచో వారు పొరటానును జరుపవలసి యుండు వారిభర్తమైయున్నది. అన్నిచోట్ల ప్రచారము బడెదరును దౌర్జన్యరాహిత్య తత్వమును దాని సంబంధమును పూర్తిగా గ్రహించియుండలేదు. ఉద్దేశములే వారు కోరిరి. అదియేవాకి ప్రతికరము. ఈ ఉద్దేశములను జరుపుటలో నవినిన్నయు భోగ విధమును కేక్తి విజృంభణములే యయ భావ మగోచరముగ వెల్లడ మనసములందును గూడ దాగియుండెను. అదియే దౌర్జన్యరాహిత్యము నకు విరుద్ధము. దౌర్జన్యరాహిత్యమును కలుగజేయుటకు ఎల్ల

చావడమ యోగులు కా నక్కరలేదు. కాని తమనిధిని నడిచి
గుర్తించి కృతికములేమంద వనిచేయుట్టి ప్రచారణలు మాద్రులు
కావలెను.

ఒక సువర్ణరమణుల స్వరాజ్యము లభించువను భ్రాంతి
తో ప్రజలు పనిచేవదని మిఠి. అందులో చాల సత్యము
న్నది గాని ఒక సువర్ణరమణుల స్వరాజ్యము దచ్చుని ఆశించు
వారు కడు మందగతిని పనిచేసినచో వారు స్వరాజ్యమును కోల్పో
పనిచేయుట లేదనియు చెప్పఁజెప్పవచ్చును. కాబట్టి మన
మన దేశము కొంత యుండవచ్చునుగాని ఒక గొప్ప జాతీయోన్యాయ
మునుపడు అందేకము కిచ్చు మరేయొక కుట్రకుబయలు అయి
పోయి అర్ధభాగమును ముండుటయు అనుచితము. స్వరాజ్య
సంపాదనము గాఢజ్ఞాని మునుషుడుకాదు, అతని స్థిరముగ
నిశ్చయించుకొని, నిరముగ బలాభివృద్ధి గడించిన యొక్కవరకు
అత్యధికముగా వెళ్లి మనదేశమును అక్రమముగ వాఁడు
చింజానికి దొర్లరమనును. ముందుద్యనుమానందలి ప్రతికారము
చలనను మనము స్వరాజ్యమును గడించుచున్నాము.

సామాన్యమునకు నమోదుచేయుచున్న కా.తి.యొరిమన
చోక తాలూకా క్షేత్రమును నేరుచుచేయునట్లు దొడ్డవ్యయము
తరుగుచో క్షేత్రమును గూడ భరింపజేయునట్టి భాగము
ముఖ్యమున చేరను అందును గూడ దొడ్డవ్యయమునకు
తక్కుముగ్రిందకు గావలసివచ్చేయగుటచేత ను
చేత గావలయుచోని దొడ్డవ్యయము తాలూకా ప
ట్టణమునకు వ్యాపించకమాను, నిజమున నటుల ఏమారుమాలత
తూకా:ట్టణమున దైన దొడ్డవ్యయము లిగినను అందు కాంగ్రెసు
వాని ప్రచారములేకుండగాని ఆదొడ్డవ్యయము కాంగ్రెసు ప్రచా
రము సంబంధమున జూగబడినగాని నితర బాధ్యాలి కావనట్లు
నునటను విరమించియుండను. గోరంట్లూరు, బొంబాయి,
చెన్నైపురములలో క్షేత్రము దొడ్డవ్యయము కాంగ్రెసు ప్రచా
రమునకు సంబంధించిన కాని మిగిలినదొడ్డవ్యయము కాంగ్రెసు
యలన సంబంధమున జూగబడినగాని దొడ్డవ్యయము లిగినది. మల
బారులూరు జూకలూరు దొడ్డవ్యయము ప్రారంభించి చాలకా
లము కానివి కొనసాగించిగాని ఆదొడ్డవ్యయము నేను లెక్క
చేయలేదు, ఆదొడ్డవ్యయము కట్టి వనవిధానము నేను ముగ్గు
లేదు, కాని ప్రామాణ్యమును గూడ చేయవలయు కా
ని లేదు. మలబారు దొడ్డవ్యయమునకును గోర
ంట్లూరు దొడ్డవ్యయమునకును గల భేదమును నేను పట్టికొనినట్టిద
నందు. మామలూరు అంబామోద్యమ కట్టికొనుట కాతడు వారిత
రభూత్తరములకంటె చాలకాదు. ఇతరులతోనుండి కలసి కంటి వా
డుకూడ కాదు. ఈకష్టమును తలపోతుముగా వారికిగూడ వర్తిం
చును నేనొప్పుకొందును. మామలూరు కష్టమునకును చేపట్ట
నందుకుంటే తక్కినభాగముల వారియందే కష్టించవలయును కా
నివిధము లుండులేదు. గోరంట్లూరు దొడ్డవ్యయము కట్టిగాదు. అది పేర్కొ
చున్న సామాన్యమైన సమయముగాన జనము పెట్టిన దా
నిని గూర్చి చర్చించుట చో కాదొడ్డవ్యయ మిక్కరవాస్తవికములకు
సూచకమునందును.

కృత్తికాశోబ్ధంధునమును నూత్న నిరమించుటచే ప్రజల
చిక్కుత్పత్తిని మనకును శుద్ధించుట కవకాశము లేనందే నున్నదని
మీకు ప్రాసీదిరి. వారి చిత్తశుద్ధిని మనము శుద్ధిభక్తకర్తలేము.
ప్రజల పోశములలోను నిర్భాణకాష్ట్రములు నడుచు నిమిత్తము
కాకతమ. అటుల జరిగినచో వారిభావములు శుభములుగాను
లేవు. క్రోధమూర్ఖతములగుట కవకాశముండదు. ఇండియన్ గ
వారిని మనోనిగ్రహమును బడయగోరువారు ఆర్షణములను
బడితీరనీయ గూడదు. వానికెడ దొలగకుల
మును. ఆశుల వానికెడ దొలగుటకు వారు
క్రయత్నించుచునున్నది. వివేకులు నిట్టివిదవో
వారు వాని దెయ్యోనుటకు నిర్దయా నుండవలసినదే.

మనము జపనోయోద్ధ్వమునందలి వివక్షములను వేసి
 నుడ నిత్యప్రేమలేదు. ఈ విషయము యందు ఇంద్రియ
 పుట్టికా నొప్పుచుగా ప్రకటింపబడును. ఇట్లు జరుపరాదను
 సత్యప్రాయ చేయబడియు మనకు తెలియకపోయినను గూడ
 మనము హాని నుల్లఘింపగూడదు. అత్యధికముగా తొన్ని నివా
 నము నడిచినచోగాని మన యుద్ధ్వమున ఇవలముకాదని నాకు
 న్నెట్టితృప్తియై లిగినది. తోధముజున్న నానానోల్లంఘనము సాగక
 పోయినను గూడ మనము ఉద్ధ్వమును కొనసాగించు పద్ధతి
 నేకకృత్యమకలక. ప్రపంచైకమాను కోరికతో మన మందుల
 కు బాధమును కలిగింపరాదు. ఆందువలన ప్రపల జనురాకమును
 మనము నొకపోయినను సరే మనసంఖ్య అత్యల్పమైనను సరే
 మనము మన విధిని నెరవేర్పరలకు. ప్రపలయిష్టానసారము ఆమె
 మోక్షగా నొకత్రు ఉద్ధ్వమునుకంటె దీక్షితో నిలుచుములకు
 ప్రభుత్వ పనిలేయు వాగు దేశమునందరికలకు చేరి కొన్ని రుదల
 ముది యాద్రమే యున్నను ఎక్కువ లాభము కలక కలదు.
 కాన మో రంతుకలులై స్వచ్ఛముగా సత్యమును సంబంధవలె
 పనికొరకను. నేను వాసిన హేతువుల సంక్రమికరముగా

లేని మీ రిక్కుటికిని గూడ తలంచుచున్నచో మీరు నా వాద
మాను ఖండింపగోరెదను; భవ సంధుమాను స్వతంత్రుగా
నానాచించి నిర్ణయము చేయవలెను. కృత్తులను ఉద్ధవమాను
గూడ సంపూర్ణుగా సంస్కరించినగాని ఫలము కలుగదు.
అత్మపరిశోధన చర్యనసరము. దౌర్జన్య రాహిత్య యెన్నటికినిగూడ
నెరవేరనట్టి మిథ్యాస్వప్నుమన చింతకు నేను గ్రహింపఁటని వత్తి
నను నాకు చింతలేదు. అదియే మన మయునుగా నేని అది యేంచ
నలేని నమృతమే యగును. నా కొక్కటే ఆశము. ఆచరణ
సాధ్యమగు శ్రుత్తు, దౌర్జన్యము తరించుటకంటె దౌర్జన్య
రాహిత్యస్వప్ను ప్రకటించుట తరించుటయే నా కానందోత్తమ
ము. నేను నా బడిపాఠము తగులబెట్టితిని గాని నా సమాఖ్య
లఁచుచును గూడ నటులే చేయ నక్కరలేదు. నా సమాఖ్య
యలగా మోహ్యముంది అసహాయోద్యమముక
విధమగు రాజకీయోద్యమమును నమ్మక
నాతో మాత్రమే దీని నలంబించితి. నాకుల వలనలంబధము
లగు నమృతములు వారికి లేవు. అట్టి నమ్మకములు వారు గూడ
కలిగియుండవలె నని నేను నిర్బంధింపను. మీరు త్వరలో ఆరో
గ్యమును బడసి అలసరమైనచో ఆశ్రమమునకు విచ్చి ఈ సమ
యమున నాతో నింకను చర్చింప గోరెదను.

రెండవ లేఖ

సబర్కణ్టీ చెరసాలయందుండి గురువారమునా
టి రాత్రి గాంధీమహాత్ముడు వ్రాసిన ఈ లేఖను ఆ
చెరసాల నూపర్వెంటు 1922 మార్చి 17 వ తేదీన
పంపెను.

సత్యమనగా నేమి యని నేను విచారించినకొలదియు సత్యముందే అన్నియును యిమిడియన్నవని తెలియుచున్నది అహింసకా సత్యముచేదని భూమిభూత నేననుకొనుచుంటిని కాని సత్యముగూడ అహింసకా చేరలేదు అన్నది. నిర్మలశృంగారమునకు సత్యమునో విచిత్రము అప్పటికిది సత్యమే. ఈవ్యక్తసత్యమును గ్రహించి అనుసరించువారు ఆవ్యక్తసత్యమును గూడ గ్రహించగలుగుదురు. ఇందు మన నిర్గుణ పరస్పరసంఘర్షణ మేమియు నాకు కనబడదుటలేదు.

క ని అహింసాపాతక సేమియో నిర్ధానమే యుట కష్టము.
సేమి సంహారకవలెగు బౌద్ధులును మహాయోగియును యందు
కుడ హింస (ప్రాణహతీయుట) కలదు దౌర్జన్యముతో
సజ్జుర్యముగ నింజీయున్న యీ శివసేవయును మహిమ అహింస
(క్రీమిచేయబడుట)ను అభ్యర్థము చేయుచున్నాడు. ఇది సత్యము
మనరించిన యెడలనే సాధ్యమగును. కాబట్టి సేమ సత్యము
ద్వారా అహింసను చేరగలను సత్యము (వేదమత మార్గము
కావున. సత్యమువలననే (ధార్మికత్యము) దముకలుగును.

ఒక సత్యజ్ఞానమును-ఒక సత్యాగ్రహమును-అప్పుక అణచునగా నుండవలెనని. ఆరమె సత్యములూ నిమిత్తుడై నికొలదియు విస్మయమగు మొండగ ను నాజీవితములలో ప్రతిక్షణమును గేనుదీనిని తెలివీకొనుచున్నాను.

ఈ రోజున నాకు తెలిసినంతవారుగా సర్వమునుగతి నాకు ఒక సు:కర్మముగింపట తెలియదు. నేనింత అబ్బుడైనా నిమిషము నాకు యీ రోజున తెలిసినంత స్పష్టముగా ఒక సంగత్యముగింపట నాకు తెలియలేదు.

“బ్రహ్మ నూత్రమే సత్యము ప్రపంచము పూర్తిగా
మిథ్య” అను పూర్వకాలపు మంత్రమునాదలి మహిమ ప్రతిదినమును
యరింక బలముగా నాకు జేలి యుచున్నది.

కావున మఁకుట ఓర్పు నభ్యసించవలెన ఓర్పుఁ లిగిసఁచో
ను నఁజూచు నన్న ప్రా ర స్థి మును క రి స ర్థము ను
ప్రార్థిగా తొలఁగిపోవును. ఇవిపోయి సహన మేర్పడును. తన
తప్పులు పర్యోక్షుల వలె కనబడి ప్రకుంచము యొక్క తప్పులు
అలంపుల నిలకనబడును. కిరీములాని (పాశము) అనామమీద
సాధారపడియున్నది. మనలో నున్న అహము కలననే కిరీము
నిలచియున్నది. కిరీమున సాంతము గారూపుమాపుటయే మోక్ష
ము. తనలోని అనామునలను దిగి నాడివవాడు సత్యస్వరూపుడే.
బ్రహ్మనిని (బ్రహ్మ మనకుట) ఏమియు సంజేసములేకు. కావు
ననే భగవంతుని నామములతో దాసానదానపన నామ మే పది
తత్వముమెడిది.

భాగ్య, పిల్లలు, స్నేహితులు, ఆదులు-అన్నియు సత్యమునకు జూచువరకును సత్యము వాచరింపకలెను. సత్యమునకు వినునన్నిటిని త్యజించగలగినప్పుడే సత్యాగ్రహము పవలుచును.

శత్రుత్వరూప మగునీమిత్రము ననునరీతియట్లు సర్వజనులకును ఇప్పుటికింపై చాలవఱకు సాధ్యమగునట్లు చేయుటకొరకే శాసితాద్యమునును ప్రారంభించితిని. కావుననే మీరుంటి వారిని త్యాగచరింపముకదద గొనిపోవుటకు శాసన మెవడియినను, భారతీయస్వరాజ్యము దీని బాహ్యస్వరూపమేయగును. దీనియాధార స్వరూపమే వ్యక్తిత్వస్వరాజ్యము. ఇంతవరకును సర్వనిధులు సమగ్రముగ సత్త్వాప్రవాణుః భవ్యనించినట్లులైనవా లొకరైన చేతమున కలుగకపోవుటయే యీ ఆలస్యమునకు కారణము. అంత మాత్రమున మనము నిక శాసితాద్యమును. మఱియును అధికవిత్తులతో పరిశ్రమయును కలిగి మనకు ప్రాత్యాహాసమే కాదగునని సులభముగా చెరసాలనుండి మనకున్నట్లు వ్రాసిన లేఖను 17-3-1922 తేదీని చెరసాల నుపార్జింపఁజరిగింది సేటు బహుశాలాజి బహుశాలాజి పంపించెను.

వాతావరణస్థితి

1 జనవరి 2012 నుండి 12 వేల బుధ వారము

	Xర 24 గంటలలో అమ్మిన వస్తు	Xర 24 గంటలలో అమ్మిన వస్తు	Xర 24 గంటలలో పర్వము	అక్టోబరు 1-న బేజనంగి కట్టిన వస్తు	మామూలు కట్టిన వస్తు లాగి వచ్చిన వస్తు
గోపాలపురం	79.9	59.4	...	38.15	25.74
కోరాపుట్
వికాఖపల్లి మహా	80.0	66.2	...	41.70	20.16
కాకినాడ	79.8	65.4	...	31.18	17.36
చునిలేడుపల్లి మహా	81.0	66.1	...	15.30	1.02
గుంటూరు
చెన్నై	81.0	62.1	...	1.76	2.97
బళ్ళారి	81.5	62.1	...	1.46	4.74
అనంతపురం
కడప	85.7	65.2	...	5.27	3.65
తెలూరు	85.7	68.1	...	28.69	2.79
మృదాళు	84.2	68.6	...	21.77	6.89
కడలాస	82.8	70.4	...	29.44	0.15
విలూరు
శిరిమొ	88.5	69.6	...	5.29	5.45
కోయిలబత్తుల	87.7	68.8	...	66.3	4.21
వినుకాపల్లి	87.8	72.1	...	8.65	4.76
కామవల్లి మహా	80.8	76.3	...	24.79	7.95
పుదుచ్చోరి
మధుర	87.0	70.7	...	9.70	3.65
పాంచిన	80.8	75.4	0.16	19.72	4.83
తిరువక్కోటి	18.56	2.10
తిరువేండ్రు మహా	84.2	75.5	...	17.42	0.98
కొచ్చిన్	90.9	76.1	...	10.83	1.30
కాలికట్టు	88.8	74.5	...	5.08	10.98
మంగళూరు	89.4	72.0	...	4.87	5.66
బీంద్రపూడి	82.5	59.8	...	1.86	7.69
హస్సన్
కుర్ శార	78.1	57.2	...	4.71	7.6
కైయాసి
హైదరాబాద్
హార్ హర్
కర్నూలు
కొండాపూ
బోలాపూరు
కొడెకేశ్వర	64.7	50.8	...	21.07	0.71
ఉదకమండలము

సర్కారులు:—చరసము విడి మోస్తగుగ మేఘావృత్తి
 ద్రేణువుది. విశాఖపట్నం, కాకినాడలలో ఆర్ధ్రకవస్థ. ర.
 కిలోపేజితి మామూలుగ నున్నది.

దక్కా:—కర్నూలులో మేఘములు కొంచెము
 నువ్వి. తక్కిన చోట్ల తేవునే చెప్పవగు. కర్నూలులో రాత్రివే
 డిమి. 3.30 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—అక సము 'కొంతవరకు మేఘావృతంబై యున్నది. శీతోష్ణస్థితి సమానముగ నున్నది.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య,

కాళాపరం కాళాపరం

భేద గారు:— అది శక్తి క్రియయము. తాతాకంపెనీ
వినియోగము సాధ్యమనాదు విచారణను గోరవలయు. ఆ పరిణా
మనకు శక్తి క్రియయము చేయవలెను.

(2) తమ (అధ్యక్షులు) రాజీవులు తెప్పించి
చెప్పా!

తల్లిపక్కన ఒక్క సంతానము మాత్రము కలుగనిది గాను, బ్రాహ్మణులకు బ్రాహ్మణేతరులకును, హిందువులకును, హిందువులుగానివారికిని ఈవిషయము సంబంధించినది. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వముయొక్క ఉద్దేశ్యము, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు గలదిని దేశముల పాలకామెక, వర్తక, సమర్థతను చూపుట, మరియు సామ్రాజ్యమునందు పాల్గొనుటను, ఇదివరకు కనిపించినది.

హోటు ఖాళీ గ నుండును. ఒక సంవత్సరము
పూర్వమును నాన మిసామ్రాజ్య ప్రదర్శనమునకు గొప్పమొ
త్తమును ప్రత్యేకించుచుంటిమి. కాన ఈలోపున, పరిస్థితులు వి
శేషముగ మారివి తెచ్చి కమన్వెల్త్ గూర్చి బ్రిటిషు మంత్రిగ
మొత్తముగా గావించినది బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము
మీద భారతదేశము నమూనా భాగ స్వామి అనునది, నమూనా
యందునుండియు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సహజమునందు గా
వింపబడిన తీర్మానములు వెల్లడియగు చేతుబడినవి. మనలో
గౌరవముగల అడ్డు లోనది. ప్రదర్శనమునకు కొంతకాలము ముందు
యొక తీర్మానమును కై కాంట్రాక్టు గావించబడినదియు,
మామూలు కాణములు మనకు పట్టుపెట్ట బాలవు బ్రిటిషు సా
మ్రాజ్యమునకు సులభముగా గావించుటయే, ఈ ప్రదర్శన
ముందును, కేంద్రము, సామ్రాజ్యమునందు భారతమునకు స్థా
నము లేదు. సామ్రాజ్యము కేంద్రసామ్రాజ్యము. ఆ సా
మ్రాజ్యము నందు కేంద్రసామ్రాజ్యము స్థానములేదు. కేంద్ర
సామ్రాజ్యమును పేర్కొనిన సామ్రాజ్యమును ముఖముగా కేంద్ర
సామ్రాజ్యము ప్రదర్శనమునందు భారతదేశ మున్నట్లని సామ్రాజ్య
దాని ఎదుర్కొనుచున్నది.

ఒక తేదీ కాలము కేంద్రము ఎ. ఎస్. కె. కమిషన్ గారి
తీర్మానమును ఈ క్రిందివిధముగ సవరణ గావించిరి.

“బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు ఇంక నే మూలము పాల్గొ
నఁ దలమునకలెనను” భాగమును బదులు.

“బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు ఇంక నే మూలము వ్యవ
హారముగాదు” అని యొందలెనని సవరణ.

ఎస్. కె. కమిషన్ గారు:- ప్రభుత్వమువారి తుదకు కా
పాడుటకీ, వరణ ఒకయెత్తు నున్నది కాతీర్మానము ఆమోదింప
బడునను నర్హము కాదు సామ్రాజ్యముగలదు. తీర్మానముతోటి
పానీయ, కలయము నిండు గానీయచాద దని కామిషన్
డివిజన్ ప్రకటన సుపరపాదించుచున్నది. ఈ ప్రకటన గూర్చి
ముందుగ నోటిసు మాకు కానలేదు నేను తెలుసుచున్నాను, ఈ
సవరణను ప్రవేశ పెట్టబడు కామిషన్ నిబంధనల ననుసరించి
మి యొత్తివును కోరినది?

అధ్యక్షుడు:- తేదీ కాలము కేంద్రము ఎ. ఎస్. కె. కమిషన్
కోరలేదు.

ఒక తేదీ:- నేను కేంద్రమునకు దివిడవుడే, ఈ క్రతువు
నడిపిని నేను తెలుసుకొనితిని.

అధ్యక్షుడు:- సరే, ఈ ప్రవేశ పెట్టబడు నేను క్రతువు
వొసగుచున్నాను.

అంతట తేదీ కాలము కేంద్రము తమ సవరణకు గూర్చి
మాట్లాడిరి.

కామిషన్ గారు కేంద్రము ఎ. ఎస్. కె. కమిషన్ గారి
మాట్లాడుట ఈ విధముగా వివరమునకు ప్రత్యేకముగ సం
బంధించినదియు గాక ఆందోళన సంబంధించినది చెప్పిరి. నేనా
యిచ్చిపాముతో నీ కేంద్రమునకున్నాను. మనము మన యిచ్చి
సామ్రాజ్యమునకు ప్రభుత్వమునకు ప్రభావమునుండునా
గూడదు. సామ్రాజ్యముగ నాలోచించుకొనియే, మన భాగము
లను వెల్లడి చేయవచ్చును. సామ్రాజ్యము అదయను సమాఖ్య
నందులనే గాని కొందరు యజమానులుగను, కొందరు సేవకు
లుగను నుండరు. కాని, మనము ఇదివరకే ఈ ప్రదర్శనమునకు
అమోదము కాపియుంటిమి. హైందవ కానసభయు అంగీకా
రము నుపయోగించెను. ఆసభయందీ విషయము చక్క
చెప్పి పుట్టి యి. రుణాచారిగారు ప్రదర్శనమునకు ప్రతిపాద
ముగ మాట్లాడిరి. కాని ఆ సమాఖ్య వెల్లడియగు 1922 నాడు
గవర్నరుగారి ధ్యేయార్థమునకు విడిచిపెట్టిన సామ్రా
జ్య ప్రదర్శనము చేతమును లాభము ముగియి చెప్పిరి. టి. ఎ. ఎ. స
సింహార్యము గారి కీ మాట్లాడుట, ఈ విషయము
కానసభయందు చర్చకు వచ్చెను. ఆసభలో రాజ్యములంద
రి భాగస్వామిగై తీర్మానమునుండునా, ప్రభుత్వము తీర్మా
నము ఇదివరకే ప్రవేశము కొని దియుండును. అనేక తీర్మాన
లు జరిగియుండును. జరిగిన కలయమును కాని, కాంట్రాక్టు
లనుగాని మనము తీర్మానికరింపరాదు ఇకమిదియు
వ్యయముగావించుకొనునది ఆ తేదీ కాలము
కేంద్రము ఎ. ఎస్. కె. కమిషన్ గారు సవరణ
సామ్రాజ్యము.

ఎస్. కె. కమిషన్ గారు ఆదము తీర్మానము సుపరపాదించిరి
గావున నాటి మాట్లాడుట కేవలము మొసగుటకే.

ఆ సవరణముతోనుంచి నిల్పి చెప్పిరి. తేదీ కాలము
కేంద్రము నేను తెలిపిన భాగముతో నీ కేంద్రమునకుండును సభ
సీయ చున్నాను. కాని నేను సవరణ పరిగ్రహించుదును

చింతించుచున్నాను. ప్రభుత్వమునకు నిద్రవకే కొంత కాలము
ను యొక నదియు, కొన్ని కాంట్రాక్టులుం
కును కేంద్రము కేంద్రము చెప్పిరి. ఆ భాగ్యవంతు
తెలియదు. సవరణ స్పష్టముగ లేదు, ఎక్కడగ నుండవచ్చు
కొద్దిగ నుండవచ్చును. నేను ఆగ్రహించుచున్న తీర్మానము
ప్రవేశ పెట్టి యుండలేదు. తీర్మానమును ప్రవేశించ బడి ఎన్ని
యో మామూలుగ నుండవచ్చు. ముఖమున కావేదన యుండె
నుగాని ఆవేదనలను తెచ్చి తీర్మానముగాను కేంద్రము
యొ మన చేతమును పరిగ్రహించుటకు నున్నది. మన యొక్క గౌరవ
మును నిలుపుకొనుటకు ఏదేనినో కార్యమును గావించవలె నని
నేను కేంద్రము ఎ. ఎస్. కె. కమిషన్ గారు తీర్మానించుకొని
మన విక బ్రిటిషు కాంట్రాక్టులతో, పోరాడి వారు తెచ్చు
కావాలతో బ్రిటిషు కాంట్రాక్టులను సవరణ ప్రభుత్వము వ్యవ
హారమును గావలెనని వాదించి కానేకాదు. ఇదివరకే నిర్ణయించు
కొనిన భాగ్యవంతులతోనుండునది నేను ఎప్పుడును కోరదు.
సామ్రాజ్య ప్రదర్శనమునందు ప్రభుత్వము పాల్గొనుటకు నలుల
యన పడుటచేసి వినియోగించుటకు ప్రయత్నించవలె ననియే
వాదించి. అన్ని రాజకీయ కార్యములు ఈ విధమునై ఏకాభి
ప్రాయములై యున్నందున నేను సంతసించుచున్నాను 50
లక్షలను చెల్లించి, సామ్రాజ్య ప్రదర్శనముతోటి సంబంధమును
కడముకొనవలసిన, నేను సంకల్పించుచున్నాను. కే
గౌరవము ముఖముగాని ఏలది లక్షల యొక్కముగా
ని, ఎంతయు తక్కుగాని ముఖమునది కాదు ప్రదర్శన నిర్వహ
కు పరిగ్రహించుటకు కే మనము సామ్రాజ్య ప్రదర్శనమునందు
పాల్గొనవలెను ఇదివరకును కార్యముగ నుండును. హైంద
వ కానసభ ప్రదర్శనమున కామోదించిన యొక ప్రభుత్వము
చెప్పెను హైందవ కానసభకు ఈ మాట ఎన్నుకొనవలసినదని
లక్ష్యము నేను చెప్పితిని. జనరల్ ఆసభ సమావేశము కాగానే,
సామ్రాజ్య ప్రదర్శనమును బహిష్కరించుటకు తీర్మానము ప్రవేశ
పెట్టబడును. తీర్మానము ఆమోదింపబడునని కా సంప్రద
ని తీర్మానమును మియారు సమావేశమునకు మొట్టికాయ
చేయును. అసామర్యము మార్గమును మనము చూడరాదు,
నన్ను దొంగిలించినను, నన్ను కడలి
వెట్టినను నేను సంతసించును. మనము రూపాయలకాలను లెఖ
పెట్టరాదు. మనము గురువించుకొని (అర్థగౌరవము). సామ్రా
జ్యమునకు మనకు స్థానములేకవరకును మనము సామ్రాజ్య
మునందు పాల్గొనరాదు. ప్రదర్శనమునందీ రాజధాని పుచ్చుకొని
కలదు. భాగీగానున్న, మనమునున్నది ప్రదర్శనపుట కొని
యెప్పుడు కావలెను? భారత దేశమునకు ఆయాసము కలిగినది
కాదు భారతమునకు వారు ప్రదర్శనమునకు కాలేదని విడిచిపెట్ట
ను. ప్రభుత్వోద్దేశ్యమును ఈ విధమునై దృఢాభిప్రాయము
యొక్కాను. కాని వారు తన యిచ్చిపాములను వెల్లడిచుట
య. కాన్వెన్యూషన్ గురించి ఇచ్చెను సభ్యులను వాతో నే
కేంద్రించుక. కాని వారు ఏమియు చెప్పకాలను. మనము ప్రవా
కేంద్రమును గమనించవలసిన సభ్యులూ గాను చెప్పిరి.

సి. వి. కేంద్రమునకు అయ్యంగారు మాట్లాడుచు ఆర్థ
గౌరవము ముఖముగాని ప్రదర్శన గావని చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు ఆ తేదీ కాలము కేంద్రము సవరణను ఆదే
పించుచు, సభ్యులూ గాని తీర్మానమును కనుకలముగ మాట్లా
లాడిరి.

కే. కే. వి. కేంద్రమునకు గారు తీర్మానము సవరణను,
ఆదేవించుచు, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందు పాల్గొనుట ప్రవేశ
మునకు లాభకరమనియు, పాల్గొనుటకుందేకాదు, తీర్మానము ఆర్థ
గౌరవము ప్రదర్శనము కావలెను చెప్పిరి.

కేంద్రమునకు గారు తీర్మానము సవరణను, కే. కే.
వి. కేంద్రమునకు అభిప్రాయములు విడిచిరి.

విషయము కేంద్ర ప్రతిపక్షమును ప్రవేశించుచును.
కేంద్రమునకు జరుగుచున్నది.

గోదావరిమండల కాంగ్రెసు సంఘము

ది 14-12-22 తేదీ వార్తాపత్రిక 2 గంటలకు గోదా
వరిమండల కాంగ్రెసు సంఘము సభయొక్క సాధారణసమావేశము
కాకాడ కాంగ్రెసు కార్యాలయములో జరుపబడినది. కావున
సభ్యులందరు తీర్మానమునకు ప్రార్థించుట.

విషయము:- 1 రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము
వారి తీర్మానము ప్రకారము యేదీనికల్లా భాగమునకు కా
కాడ కాంగ్రెసుకు ప్రతిపక్షము యొక్క సభ, 2 రాష్ట్రీయ
కాంగ్రెసు సంఘము కార్యకర్తలగు ఉత్తరములనుగూర్చి. 3. ఇతర
విషయములు.

ముఖ్యగంటి తిరుమలరావు,
కార్యదర్శి.

వైస్రాయిగారి రాక - మదరాసు

నల్లబెండా

పోలీసువారి నిరంకుశత్వము

శ్రీమన్ సింగరవేలుగారి లేఖలు

తి. తేదీ సాయంత్రము 8 1/2 గంటల కొడు (మహా
కా పోలీసు ఉద్యోగియైయుండును) తిరువళ్ళీకి సమాధిర
మున (సాకులీ) నున్న మామేటవద్దకు యొంటిపై అర్ధస్థు
భముగా వెళుచున్న కల్లబెండాను చూచి ఆ బెండా వెయిట్టి
రని ఒక కల్లబెండా లక్ష్యపాది గెను. ఆ బెండా ను
పీకే చేయి కలె నని పోలీసు కమిషనరు
ఉత్తరవు చేసెను గాన దాని తీసివేయవలె నని ఆతడు తరు
వాత నాయుద్దత్త కత్తి వాలో చెప్పెను. నేను దాని తీసి
వేతును. రాజకీయోద్ధి యానగమునండి నెడలిపోవురకును
ఈ మామోజును అమ్మిక లాజె, దా ఎరుదు నేనుండి
గలదని నేను తెలుపగా నతడు మామామము నెడలిపోయె నని
తి. తేదీని సింగరవేలుగారు వ్రాసిరి.

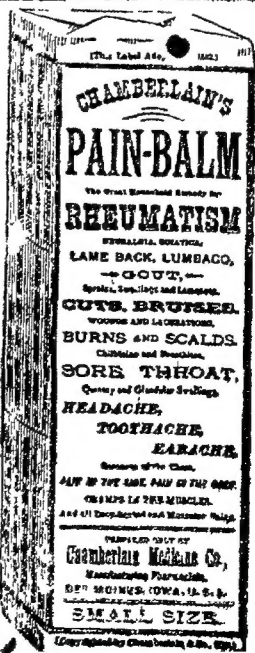
వైస్రాయి పీకే చేయుట

నిన్న (11-వ తేదీ) ఉదయము 11 గంటలకు ఒక పోలీ
సు యుద్యోగి యూనిఫామును ధరించి యొంటిపై కల్లబెం
డాను తీసిన తరువాత వాలో చెప్పెను నేను తీసిన తరువా
తెప్పితిని. అంత నతడు మేడపైకి పోయి ఆ బెండాను లాజె
చేసి మరొక బెండాను ఎత్తగా దాని గూడ లాజె చేసి ఆ బెం
డాను బిరచిచేసి ఆతడు వెడలి పోయెను. మరొక బెం
డాను బిరచిచేతగా చేతునొనగ నున్న ఒక కల్లబెండా దానిగూడ
తీసినతడు. గాంధీయోజుడు చెరపాలలోనున్నాడు, వాజె
యపాడుచు. పరలోకమునకు నాడు గాన మామంతామును
వెల్లడించుటకు కల్లబెండా వెట్టితిని. మేమెవ్వరి సమానించు
టకు దాని వెట్టలేదు మిఁ బలవంతముగా దాని యెడలియట
అక్రమమున వాతో చెప్పిన ను నుడ వారు విసక
దానినూడదీసి తీసికొనిపోయిరి. మేము మరల కల్లబెం
డాకాడు వెట్టితిని. దాని గూడ తీసికొనిపోయిరి. అంతట
నెడలికామున వెట్టితిని. అది యిపుడెరుచున్నది. పోలీసు
వారు తీసికొనిపోయిన బెండాలో బెండు బెండాలు నిన్ని
కుద్యార్జనము 12 1/2 గంటలకు రాజుకేట పోలీసు స్టేషను
మాడునిట్టియు (1071) తరుల యొచ్చినవని సింగరవేలు
గారు హిందూపత్రికకు వ్రాసిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికా కాంగ్రెసు సభ

ప్రతినిధుల ప్రయాణ ముగిసినది

నేను భండారీయముగా బొంబాయినుండి కన్యాకు
తూర్పు ఆఫ్రికా కాంగ్రెసు సభకు వెళ్లదలచిన, శ్రీమతి సరోజినీ
దేవి, బాల్గో నెపు, లెబానీదాను చతుర్వేది, ఎం. వి. కేశాబాయి,
ఎస్. జి. వేణుగార్లు నేను బాంబాయిలోను, జనవరి 9 వ తేదీని
బంబాయిలోను, ఆసంతిని తూర్పు ఆఫ్రికా కాంగ్రెసువారి
తెలియజేసిరి. బాల్గో నెపుగారు తిరిగివెళ్తులై ఎన్ని బొంబా
యించేరి ఆచటనుండి కాకాడ కాంగ్రెసుకు వెళ్లెను. (ఆ. వె)



చెంబరెన్లుగారి
పెయిన్ బామ్
వాటి మెప్పులు, నడుము
నొప్పి, కాలినగాయములు,
తలనొప్పి, వండనొప్పి,
నరుకులు, చెబ్బలు
మున్నగునవి దీనివలన
తప్పుక గణ మగును.
అన్ని జాగాలలో
విక్రయమునకు
తిరిగి దొరకును. (1)

గుజరాతు విద్యాపీఠము

పట్టప్రదానసభ

శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీగారు పట్టముల నొసంగిరి

శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారిగారు రవ్వస్తవలన రాజాలక్ష్మి పోయిరి

గుజరాతు విద్యాపీఠమువారి వారియు విశ్వవిద్యాలయ విద్యుత్తుపట్టప్రదానసభ అవసరమయినట్లు నిన్న 11 వ తేదీ ఉదయమున జరిగింది. అసెంబ్లీరూపమున శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారిగారు రాజాలక్ష్మి పోయిరే శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీగారు పట్టప్రదానసభ పట్టముల నొసంగిరి. రాజగోపాలాచారిగారు విద్యార్థులకు కనీస సందేశ మాసభలో చేయవలెనను. “విశ్వవిద్యాలయ విద్యా గౌరవమును బదియలుచేయుచే నిమగ్నమై ఉత్తములను మీ జీవితములను అమూల్యమును మీ జీవితకాలమును వమ్ము చేయుటకు మీ విశ్వ విద్యాలయ మేధావులను ప్యాంప్లెషేయుటకు పూనుకోవద్ద” అభ్యుదయము మీరు పెరవేయవలెను. దౌర్జన్యరాహిత్యము, జ్ఞానంపాదనము, భయభిరహితతతో నిరంతర సత్యాధారము, మనోవాక్పాతకములను సాత్వికము సాధుత్వము, మున్నగు గుణములను మీరే కనుగొనవలెను. విశ్వవిద్యాలయమున కేమహాత్ముడును ధ్యానలో అట్టిగాంధీమహాత్ముని విశ్వీకరణమును మీ రాచరించును తేజమునాభ్యుదయమున కేరణముననువదిరియులను పవిత్రీభూతములు గా విలసిల్లెను. విశ్వవిద్యాలయము నిరంతర మాదర్శపురుషులను దేశమున కొనగలముందు జ్ఞులైన దర్శనపూర్వకమై మీరు దేశసేవ నొసరింపవలెను” అని ఆచార్యులవారు సందేశము నుచ్చరించిరి.

వారిందరికి శ్రీమతి కస్తూరి బాయిగారు పట్టముల నొసంగి, గాంధీ మహాత్ముని ఆదర్శము ప్రకారము మెలకుచు మీ జీవితములను పుష్కలముగా నొనరింపు డని ఆర్యులవారు రసవదలగా బోధించిరి.

పిమ్మట ఆచార్య గిద్దూరి (వై.కా.స్వరూపు) గారు తపస్సు నొందిరి. “నే నిపు డీవిశ్వవిద్యాలయమును విడువవలెను. దొరకనముతో సంబంధమును వదిలి వలెను. నాకేమియు నున్నది నా ముందుకు ప్రారంభించితిమి. కాననొల్లంపునకు విరమింపబడిన పిమ్మట నిర్వాణాధిపమును స్వాధీనమేసితిమి. విశ్వవిద్యాలయమునందు రాజకీయ విషయకరణంతో (అకంక్షితో) పూర్వకేరణము నుడ విద్యాధులుగా నున్నార) తప్పు తప్పున అన్ని తరగతులలోను అన్ని విషయములను గుజరాతి భాషలోనే నేర్పుచుంటిమి. ఇతరులు గ్రంథములను ప్రమాణగ్రంథములను ముద్రితముగాక పాఠమును పెంపొందించు వజ్రమును సంతకు ముగిసిన గుజరాతి భాషలోనే నిర్దేశవలెనని యున్నది. భవన విరూపమునకు కావలసిన 12 లక్షలను రాష్ట్రమును సమహర్షి కృష్ణభక్త పూర్వకమై, వజ్రయాభిషిక్తి కిప్పుడు 25 లక్షలు కావలెను. ఇదాదులను తేజ భాషాభిమానుల ను సమహర్షి భవన లీమైత్తము నుడ సమహర్షిగారి నమ్మడము ఆచార్యగిద్దూరిగారు నుడిచిరి. (అ. (వె))

ప్రొవిన్సియల్ కో ఆపరేటివు యూనియన్, చెన్నపురి

ప్రొవిన్సియల్ కో ఆపరేటివు యూనియన్ కార్యదర్శి యిట్లు ప్రాయమున్నాడు:—12 వ చెన్నపురి ప్రొవిన్సియల్ కో ఆపరేటివు సభ క్రీస్తును వారమునా జరుగను. సభ్యుల సంఖ్యను అభ్యుదయముగా ఎ. శివరామ మిషన్ లి. యె. వి. యల్ గాని ఎన్నుకొనిరి. రాయపేట కెస్టికళా కాలనీ ఈ సభ క్రీస్తును వారమునా జరుగను. ఆసందర్భమున టి. ఏ. అయ్యలవై భాగ్యలక్ష్మి గారిచేతను, రివరెండు హెచ్. ఏ. పూర్ణగారిచే కో ఆపరేటివునుమీరము లెండుకాల తేజములు జరుగను. సంఘమువారి అభివృద్ధికి తెలుపుటకై తన్మృతద్యము జరుగను. క్రీస్తునకు ఉపసంఘములతో అన్ని విషయములు చర్చించుదును. సభలో విచారించవలసినంతయు అనుమార్చి ప్రాసంగియగు డిజిటైజ్ కోనుచున్నారు. భోజన వసతులు కావ సయ్యువో 17-వ తేదీ వరకుగా తెలియ చేయుచున్నది వారిని కోనుచున్నాడు.

38 వ తేదీయ మహాజనసభ

నూతన సమస్యలు

జాబూ రాజేంద్రప్రసాదుగారు

అందఱు ఒకటై విశేష జాబూ రాజేంద్రప్రసాదుగారిని నేరదర్శి పంపింతులనుడిచి.

“దేశము దాడుగాదు మరల క్రొత్తగా నేనున్నానై. కాంగ్రెసు మహాభారతం తెచ్చిపెట్టి కేరళాగని యిప్పుడు క్రొత్త సమస్య రేడియను లేదు. కాలుకులలో నూనోత్పాదమును కలగజేసినవో వాటికలలో నూనోత్పాదమును కలగజేయవలెనను నూనోత్పాదమును కలగజేయుటకు సాధనమునది యెక్కిటియే ముఖ్యము ప్రశ్నగానున్నది. ఇకమిదమునై రెండు ప్రశ్నలు వారములపై పంచేనెదరామని మిగిలి. (1). బహిష్కరణప్రశ్నను వారములపై మేము చేయవలెనని నేనెదని నిర్ణయించుకొనినది కాని ప్రశ్నగాను నేను నెరవేర్చితిమి. ఢిల్లీసమాధానమును మేము గీరింపితిమి. ఆదింబడిక కాంక్షా మేము నడుచుకొంటిమి. రెండవప్రశ్నగా రికార్డునిధానమున సమాధానము చేయుటయే యిట్టిప్రశ్నగానున్నది. వారముల చేసినవో సామరస్యముతో రెండుపక్షముల వారముల చేయుట కెట్టి అభ్యంతరమును కనడదు. అటుల వారు చేయు మేముచేటి కెట్లు కంగీరంబులు లేదో అచటికే పుష్కలమున తరుముట వారు ప్రశ్నించినవో అది సమాధానము కావలెను. అప్పుడు సామరస్యముతో పంచేయుట చొసగదు.

అకాలిలవాదము

అకాలిలవై తేడిన కేసలవాదము కనుక కప్పి మిగిలినట్లు తెలివదము చేయుట సరియైన పనుకాదు. ప్రతివ పక్షము చేయుటకై మేము తప్పును ప్రభుత్వద్వారము అభ్యుక్తము దురహంకారపు వైదిములను కల్పించేయుటకు వారీతమిదమున కంగీకరింపవలెను కెట్టి సందేహమును లేదుగాని యీ విషయమున వారు పారబడిరి చెప్పవలెను. ఈమూడేడ్లలోను సర్వోగ్రహము న్యాయస్థానమున కెట్టి కలివాదమును నుటకుం దమిన్ని. కార్యాచరముల కేసులనునీ, యాతేజమున ప్రభుత్వద్వారము లేరి చాచకమునక వాదించిననునాడ (బిటి) పు న్యాయపరిపాలనను మిక్కిలి దారుగా ప్రవంచనమున కిది రిమైన్ది, అంత దారుగా నిదిర కెప్పుడు నీవిషయము లోకమున విదిరితు కాలేదు. కాననొల్లంపుననునది ప్రతివాదము కేసులను విరుద్ధము. అది కీ ప్రముఖమున చాచకర్మకాండకు విరమించియు సంతేపించియు దొరతనమువారు మనలను కార్యాచరములకు పంపిగోరుచున్నారని గాన కాననొల్లంపునకుండుట వారికి యింతసహజముకనును. కలివాదము మనలను కార్యాచరమునుండి రిప్పించుటకు ప్రయత్నించును. లేదా కార్యాచరప్రవేశమున కాలస్యమునై న కలిగించును. కాననొల్లంపున యిట్టిములకు గురియగుట ప్రతివాదము కల్పములను రిప్పించు కొనుట గాన నిది రెండును ఏ కాంగ్రెసున విముడవాదని జాబూ రాజేంద్రప్రసాదుగారు నుడిచిరి.

రాష్ట్రీయ సంఘము

15 వ తేదీని కాకినాడలో జరుగును

15వ తేదీని కాకినాడలో గాంధీగారును జరుగు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సంఘమునకు వచ్చుసభ్యులకు సభ్యుల సంఘమువారు గాంధీగారినుండి భోజనమునకును ఒకలక్షను ఏర్పాటు చేసెదరి. (రింతి వార్త)

గోదావరీమండల కాంగ్రెసు సంఘము

14 వ తేదీని కాకినాడ గాంధీగారులో

నభ జరుగును. తేదీ 14 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ఈసభ కాకినాడలో గాంధీగారినుండి జరుగును. కాని కాంగ్రెసు కార్య అంతము జరుగదు.

అ॥ భా॥ గ్రంథాలయ మహాసభ

ద్వితీయ సమావేశము

24, 25 తేదీలలో కాకినాడలో జరుగును

బొంబాయి కాన సభకు విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనబడిన కారిస్టరు ఎం. ఆర్. మునియ్య 11 రోజు గాంధీ కథ్యక్షత వహించెదరు.

గ్రంథాలయ శ్రుతికాండ్యము 23-వ తేదీని ప్రారంభమగును. బిటిపు యాంధీయాలోను స్వదేశ సంస్థానముల లోను 16 గ్రంథాలయముల వారందరును ప్రతినిధులను ఎన్నుకొని కంజగోరెడని బెజవాడ ఆంధ్రదేశగ్రంథాలయ సంఘమునుండి ఎన్. వి. నరిసింహ కార్యకర్త నేడు రింతివార్త నుడిచి.

చిత్రరఃజన దాసుగారిపై మాననప్రపు దావా

కంగరాష్ట్రమునందు భారతకానకభవన అభ్యర్థిగానిదివిన ఫెలోకాపురమునా స్త్రవులగు కర్ణాం మహాశేజుద్దీను మహమ్మదుగారు తన్ను స్వరాజ్యకత్తు అభ్యర్థి చని ప్రకటిచిన దులకు చిత్రరఃజన దాసుగారిపై మాననప్రపుదావా దెచ్చెను. ఆదన కోర్టులో దాఖలు చేసిని వజ్రములనుండి దిట్టమైది:—

నేను ఈయెను భారతకానకభవన అభ్యర్థిగా నిలిచితిని. అప్పుడునకే మహమ్మదు మహమ్మదీయులు నుడనిలిచిరి. వాలో నిరువురు ఏమై వాని యిటీకలిరి. గానను మూడవ మహమ్మదీయ అభ్యర్థి తో కలసి ఎన్నికల ప్రచారమునందు పనిచేయుట కొడబడితిని. ఎన్నికలు యిగిసిపివన, చిత్రరఃజనదాసుగారు నేను స్వరాజ్యకత్తు అభ్యర్థిని ప్రకటన ప్రకటించెట్లు నాకు దెలిసింది. నాకుదెలియ పరచకుండగనే ఆయన అట్లు ప్రకటించుచున్నాడు. నేను సహానిరాజుగోష్ఠ్యమును ప్రాంధీయమునాదిగా క్రైస్తవ పక్షమున నేనుండి సహకారముల వింపుచుంటిని. నేన్నడును స్వరాజ్యకత్తును చేరలేదు. స్వరాజ్యకత్తును సహకారము చేయలేదు. స్వరాజ్యకత్తును సహకారము చేయలేదు. నేను నాకేవల వివరించువారిగా భావించెదను. ముద్దాయికత్తు స్వరాజ్యకత్తు అభ్యర్థిని ప్రకటించుటలో పక్షు నాన్నేహితులయిదుటను అనుమాపించి, వారియెగు తాళికి లోనగునట్లు గా విం చెను. ఆయనకు మనములో నేడయో దురభిప్రాయముండెట్టి యాకార్యమొనర్చెను. ఇందుననే నేను చాల మనోభ్యధకు పాలయితిని. అదిచే ముద్దాయిని 500, 500-114 గెజ్ నులక్రింద కోర్టువాని కిరిచి విచారణచేయుచు రని ప్రార్థించుచున్నాను. తేదీ 12-23.

దావాదారు 14 మందినైగా సాక్షులను పేర్కొనెను.

శాసనసభ సామ్రాజ్య క్రద్వము

కానకభవనము తనికాచల్యకెట్టిగారి కనరణ ఆమోదింబడిన. సర్వమూర్తిగారి కోరికనై ఆమోదిమను వర్ణనాక కమ సువరింపబడిన తిక్కాముట్ల తిక్కాముగ నమ్మకుల నొసంగిరి. అనుమాలముగ 40 మంది ప్రతిపాలముగ 7 గురు తిక్కాముగ రిక్తిగుర సమ్యకుల నొసంగిరి.

లిపాలా నేరము

కాలిట్, కేంబరు 11:— మలబారు రిపాలాఅధికారులు ఒంబ్రిరిమైన కేరళము విచారి ముగిసారు. దేశమున విర్రవనిచే మంకారాగాని ధావ నోరీద్ ఆననోరీకే పంపబడిన 200 యాపాముల కిన్నీనోట్లుల యెన్నున్నాడు అట్టియు అరినిచే తెరవబడగా కరనీ నోట్లు బాగు అయినా ఒంబ్రిటాపు పూర్వ స్థాపు కాగిరి ముండిన (ఎ. (వె))

తెనాలి ఫస్టు కంవెని

తులసీ దేవి (సతీకులసి)

15-12-23 శనివారం ప్రవర్ధింపబడును

ఎ. వి. శాస్త్రి
కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్
1956-57 సం. డిసెంబరు నెల 12 వ తేది
బుధవారము

కొనెడ కాంగ్రెసు సభ : ముఖ్య ప్రశ్న

బీహారు నాయకులగు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు, కొనెడ కాంగ్రెసు సభ కేంద్రీయకలసిని క్రొత్త ప్రశ్న వదిలి తేదీయే సూచించిరి. చిత్రంజన దాసుగారు కేంద్రీయకలసి బలవంతముగా జూపించిన దప్పు, వివాదాశ్చ ముండజాలదు. రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు భావించుచున్నారు. దాసుగారింటిలో వివాద విషయములను విరిమించి, ముఖ్య ప్రశ్నపై తమ దృష్టిని కేంద్రీకరింప జేయుట యవసరము. డిల్లీ సమాధానము ప్రకారము, రాజేంద్ర ప్రసాదు క్రభృతులు ధర్మమును నెఱవేర్చిరి. కాన సభల బహిష్కారమును బాధించకుండు స్వరాజ్య పక్షమువారి శాసనసభా ప్రవేశ క్రయత్నముల కడ్డు దగ్గలకుండ, గాంధీజీయవారు కడు నిగ్రహముతో మెలగిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి సంగతిని గ్రహించి, కాన సభలకును కాంగ్రెసుకును సంబంధము గలుగకుండు జాతుల యవసరము. కాన సభ బహిష్కార ధర్మ ముంఠరింప లేదు. కాని దాని నవలంబించని వారికి, స్వేచ్ఛ యొసగబడినది. కలలలును, వివాదములును అంతరించుటకే మహమ్మదాలీ క్రభృతులు సమాధానము నొడవడిరిన తేలిసిన విషయమే. సమాధానమున కంగీకరించినవారిలో పెక్కుమందికి కాన సభల నుపయోగించు విషయమై ఎట్టి విశ్వాసము లేదని, స్వరాజ్యపక్షమువారికి సంగతియే. మహమ్మదాలీ, దాక్టరు కిన్నూ, రాజేంద్ర ప్రసాదు మొదలగు నాయకు లీ సంగతిని డిల్లీలో తేటతెల్లము గావించిరి. ఇంతటితో అనవసరపు తగాదా అంతరించిన మేలు.

స్వరాజ్యపక్షమువారు సహసబుద్ధితో మెలగక, కాంగ్రెసుసభకు కాన సభలతో సంబంధము గలిగించ యత్నించునెడల, తాము వేరుమార్గము త్రొక్కి వలసి యుండు ననియు, ఉభయ పక్షములకును అనకూల్యము గుడుర్చుట దుర్లభ మనియు, రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు స్పష్టపరుచుచున్నారు. ఇట్టి ప్రయత్నము సలకగూడదని, స్వరాజ్యపక్షమునకు విశేషసహాయ మొసర్చిన లాలా లజపతిరాయి గారి గూడ మండించుచున్నారు. దూరదృష్టిగల నాయకు లెవరను యటులనే భావించుట నన్యోదయ. స్వరాజ్యపక్షకభృతల గూడ కొందరు సభ్యు లిందు విషయమై పిమ్మటలగు నున్నటుల చెలియు చున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు క్రొత్త ప్రశ్నను చెప్పుకొనినచో జరుగదగిన దేమి? రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు విషయమును వివరించిరి. గాంధీజీయవారు సమాధానములకు భంగము గలిగించు పనిపిడి నెలకొల్పిరో, స్వరాజ్యపక్షము వారును తాము చెల్లించవలసిన విధిని నెఱవేర్చుట కున్నామని నిర్మాణ కార్యక్రమమునకు తాము మున్నుని తోడ్పడెదమని, స్వరాజ్యపక్షము వారు, మిగిలిన వాగ్దానము జేపించి, అవాగ్దానము వారు నిర్వహించవలెనని, రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు కోరుకున్నారు. ఇరుపక్షములవారును నిర్మాణ కార్య

క్రమముయొక్క అవశ్యకత సంగీకరించెదరు. కాన సభల ద్వారా స్వరాజ్య మున్నునని, స్వరాజ్య పక్షమువారు రయినను ప్రకటింపలేదు.

కాన సభలను ధ్వంసము జేయుటయే, వారి క్రొత్త ప్రశ్న. కాన సభలను ధ్వంసము జేసిన పిమ్మట, సమిజేయవలయును? నిర్మాణ కార్యక్రమమును నవలంబించుటయే కర్తవ్య మగును. ధ్వంసము జేయలేకున్న నిర్మాణ కార్యక్రమమే శిరిణ్యము గాక తప్పదు. ఎటు జూచినను, స్వరాజ్య పక్షమువారు నిర్మాణ కార్యక్రమమునకై పాటుబడవలసి వచ్చును. క్రస్తుత సమయమున, ఉభయపక్షములలోని నాయకులును నిర్మాణ కార్యక్రమముయొక్క పటిష్ఠతను గుర్తించి, దాని యవశ్యకతను తరుచుగ నిరూపించుచుండుట, మిగుల అనకూలదిహము. దీని నవకాశముగ గైకొని, కానెడ కాంగ్రెసు సభ దీని నతితీవ్రత ముగ నిర్వహించు మార్గమును నిర్ణయింపవలెను. నాయకులందరును దూర మాలోచించి ఎల్ల రనుష్ఠించదగిన పద్ధతులను నిరూపించి అవి తప్పక కొనసాగుటకు దిగు ఏర్పాటుల గావించవలెను. క్రస్తుత సమయమున మిగిలిన వివాదము లంతరించుటచే, కానెడ కాంగ్రెసు సభ వారికి విషయమై తమ దృష్టిసంతతి కేంద్రీకరింప జేయుట సులభము. ఆలిసోదరులు, లజపతిరాయి, దాసు, రాజేంద్ర ప్రసాదు మొదలగు నాయకులు పట్టుబట్టుచో, నిర్మాణ కార్యక్రమము విషయమై అనుకూల విధాన మొకటి బయల్పడుట దుర్లభముగాదు. భారతీయులు వివాదరంగమునుండి కార్యరంగమునకు మరలుట కింతకన్నను అనుకూలసమయముండబోదు. అందరును సంగీకరించిన నిర్మాణము విషయమై ఏర్పాటులు గుడుర్చుట కష్టము గాదు. రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు చెలిపినటుల, కానెడ కాంగ్రెసు సభ నిర్వహించవలసిన ముఖ్య ప్రశ్న యిదియే.

ఇది క్రొత్త ప్రశ్న గాదు. అసహాయోద్యమ మారంభ మయిన నాటినుండియు, గాంధీమహాత్ముడి విషయమును గూర్చి నెలనెల నోరు బెట్టుకొని చాటుచుండెను. కాని దేశము తగినంత శ్రద్ధవహించ దయ్యెను. ఒడ్డోలిలో స్థిర మగు నేర్పాటులు జేయబడెను. కాని, వాని ప్రాముఖ్యమును గుర్తించి కృషిఫలపుటకు ప్రజ లింతవరకు ముందడుగు వేయక బోయిరి. ఒడ్డోలి కార్యక్రమమును నిర్వహించవలెనని లజపతిరాయిగారు కోరుచున్నారు. నిర్మాణ కార్యక్రమమునందలి, ముఖ్యాంశముల నిట వివరింపబనిలేదు. వానిని గాంధీమహాత్ముడు చుట మారు వివరించియుండెను. కాని, వీనిలో నేకార్యమును నిర్వహించుచున్నను, అహింసను కాపాడుట ముఖ్య మని, చెలకనవసరము లేదు. అహింసా ప్రతీకమును గౌరవించనియెడల, అసహాయోద్యమమును అసలే విడచిపెట్టుట మంచిది. ఏలనన, అసహాయోద్యమమునకు అహింస ప్రాణద్రవ్యమని గాంధీమహాత్ముడు చెలిపిరపుడు, అహింస లేకన్న ఉద్యమ మసలే చూపుచున్నది. మరియొక మార్గము నవలంబించుట ఏలన, దేశము స్వరాజ్యమును త్వరలో సంపాదించవచ్చును, సంపాదించ లేక బోవచ్చును. అది తేరుపెయ్యదు. అహింసను విడుచుచో, దౌర్జన్యరహిత మగు అసహాయోద్యమపు యనికి యభివృద్ధి మగును. గాంధీమహాత్ముడిట్టి యుద్ధమునునందు పాల్గొనక లడు. ఆ కారణముచే ఎట్టి విఫలములు తలపించినను, అహింసాధర్మమును ఉద్యమావలంబకులు విడువకలరు. అసహాయోద్యమమునందు సహృదయము లేనిచో, దానిని విడిచి పెరిక మార్గమును చెప్పవచ్చును. కాని దాని నవలంబించుచు, అహింసను మరివపరుక వచ్చుననుట, ధర్మవిరుద్ధము.

అహింసా ప్రాముఖ్యమును గుర్తించినపిమ్మట, నిర్మాణ కార్యక్రమములను నిర్వహించబూను కొనవలయును. నిర్మాణ కార్యక్రమము అహింసా ప్రవర్ధనమునకు మిగుల తోడ్పడు ననుటకు సందియములేదు. నిర్మాణాంశములలోగూడ, కర్దరు ముఖ్యమని గాంధీమహాత్ముడు నిరూపించెను. మిగిలిన యంశములను త్వరితముగ నిర్వహించలేకున్నను కర్దరులంశమును త్వరితముగ నిర్వహించుట ముఖ్యము. కర్దరు స్వరాజ్యముచున్న గాంధీమహాత్ముడు నిస్సందేహముగా చాటెను. ఇట్టి ప్రతిపాదనము కొందరు భావించునటుల కేవల మర్థవాదముగాదు. కర్దరు కేవలము స్వరాజ్యవిహము మాత్రమే గాదు. కర్దరును పూర్తిగా కొనసాగించుటవలన నది స్వరాజ్య విచ్ఛిన్నమగును. ఆర్థిక సంకటముల దీర్చుటకు, కర్దరు ఎంత యుపయోగకరమో గ్రహించవచ్చును. ప్రజలకు కట్టకొనటకు బట్టము కడుపునండ తిండియు దొరికిన, రాజకీయస్వాతంత్ర్యముకొరకు నిండు శ్రద్ధతో పాటుబడుటకు ప్రజల కాటంకముండదు. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకు దారి జూపును. కర్దరు జాతీయభావములనుబలపరుచును. శాంతిని రక్షించును. మాంద్యమును బోగొట్టును. స్వతంత్రత వనమునకు దోహద మొసగును. కర్దరును పూర్తికొనిన, స్వరాజ్యము దానియంతల యడియే లభించును.

నిర్మాణ కార్యక్రమము జయద్రవముగ జరుగవలెనని, గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘములను పునరుజ్జీవింప జేయవలయును. గ్రామ సంఘములు నామ మాత్రముగ నిలిచియున్నవని ఎల్లరకు చెలిసిన సంగతియే. మండల కాంగ్రెసు సంఘములును, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములును మీటింగులతో నయినను కాలక్షేపము జేయుచున్నవి. గ్రామ సంఘములు అట్టి చలనమునయినను చూపుటలేదు. కాంగ్రెసుకొరకై పాటుబడు కొలదిమందియు, పట్టణములలో జేరుచుండురు. భారత వర్షమునకు గ్రామము బునాది యను సంగతిని కాంగ్రెసు మరుచుచున్నది. నిర్మాణము కొనసాగవలెనని, గ్రామమునందలి బునాదులు బలపడవలెను. కాంగ్రెసు ప్రచారకులు, గ్రామములలో నివసించి, అక్కడి ప్రజల కష్టసుఖములలో పాల్గొనుచు, నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు ప్రజలలో సుత్సహాయమును కలిగించవలయును. వారిని కాంగ్రెసుసభ్యులుగ తీర్చవలయును. తిలకు స్వరాజ్య నిధిని గ్రామములందు పెనులుజేసి దానిని గ్రామములందే సాధ్యమగుంతవరకు వెచ్చించవలయును. ప్రతిగ్రామమును తన కంచాయితీని నిర్వహించు కొనుటకుల ప్రోత్సాహ పెరుగవలెను. జాతీయ పాఠశాలలను నెలకొల్పుట కేమి, అస్పృశ్యులను నివారించి జాతైక్యతకు తోడ్పడుట కేమి, కర్దరును నిర్మించి విదేశీవస్త్ర అహిష్కారమును కొనసాగించుట కేమి, గ్రామములు తోడ్పడినంతబలముగ కట్టణములు తోడ్పడజాలవు.

గ్రామ ప్రజల కీ విషయములందొక్కమారు లభించు గలుగునని, వీని విలువను వారు తిన్నగ గ్రహించడ లేని, నిర్మాణ కార్యక్రమము పూర్తి యగువర కి కార్యమును విడవదు. అట్టి యభిరుచి గలుగవచ్చును. కాంగ్రెసుసంఘములు నిరంతర కృషి నెలకొల్పవలెను. నిర్మాణము పూర్తియగు కొలదియు, స్వరాజ్యనందమును ప్రజల నవభవించుచుండురు. స్వరాజ్యనందము వారికి గలుగుచుండును. స్వరాజ్యము చేజిక్కి వని ప్రజలు కనుగొందులేని, ఎన్నివృత్తులు ప్రాప్తించినను దానిని జారవిడుచుటకు వారు భయపడరు. ఈ రహస్యమును నాయకులు గుర్తించుట ధర్మము. సహాయరాకరణోద్యమము

మమునకు పూర్వ విజయము గలుగకుండుటకు, స్వరాజ్యసాధనము ప్రజలకు లేకుండుటయే, కారణము నిరాకరణమతోబాటు నిర్మాణము కొనసాగకుండుట వలన యిట్టి దృష్టి ప్రబలినది. నిర్మాణావసరమును ఎల్లరును గ్రహించుచున్న నీ సమయమున, దానియొడ నింకను నుపేక్షవహించుట పాడినది. సహాయనిరాకరణము, పరాధీన ప్రభును దొంగిలించెను స్వరాజ్యనిర్మాణావశ్యకతను ప్రజలకు నిరూపించినది. నిరాకరణము యొక్క ముఖ్యప్రయోజన మిదియే. ఇకమిద నిర్మాణమును కొనసాగించనియెడల, ప్రజలను మరల పరాధీన ప్రభు యావరించు ననుటకు సందియము లేదు. అట్టి యవస్థను మించవలెకే వాటిలుచున్నది. ఇది యింకొక విశేషమిది కమిషన్, మేల్కొనుట భారతీయుల కర్తవ్యము. అట్టి ప్రబోధమును, కాకినాడ కాంగ్రెసుభాగవించు గాక నిర్మాణము ద్వారా, నిరాకరణ దృష్టి సయితము బలపడును. నిరాకరణవయినను, చిరకాలము నిరాధారముగ నిలిచియుండజాలదు. నిర్మాణ బలమే, నిరాకరణమును బలపఱచుచుండును. అసహాయోద్యమము నిరాకరణముపై సంపూర్ణ దృష్టిని నిలుపవలసిన తరుణ మేతేననినది. కాంగ్రెసునందలి ఉధయకత్తులును జేరి, నిర్మాణమును పంజాబుమెయిలు వేగముతో కొనసాగించి, గాంధీమహాత్ముని యాదేశములను భక్తితో నిర్వహించెదరు గాక!

కీర్తికేములగు యస్. కస్తూరి రంగయ్యంగారు

హిందూపత్రికా సంపాదకులగు శ్రీమతి యస్. కస్తూరి రంగయ్యంగారు నేటి యుదియము స్వగృహమున కలధర్మము నొందిరిని తెలుపుట కెంతయు చింతిల్లెదము. కస్తూరి రంగయ్యంగారు, పత్రికా సంపాదకులలో నగ్రగణ్యులని జెప్పట యతిశయోక్తిగదు. హిందూ పత్రిక జనంధననాటి నుండియు, యన్నతి వీధుల సంచరించుచు, ప్రజాస్వాతింత్రములను నిర్మయముగ కాపాడి బ్రయత్నించుచుండెను. కస్తూరి రంగయ్యంగారు హిందూపత్రికను చేపట్టిన నాటినుండియు, పూర్వసాంప్రదాయములను కాపాడుటయ గాక దానిని భారతవర్ష పత్రికలలో కెల్ల నుత్తమ మగు పత్రికగ మార్చి, నద్వితీయ మగు కీర్తిని గడించెను. హిందూపత్రిక, ఉధికారులకు సింహ స్వర్ణమువలె మెలగచుండెను. ఆంగ్లోహైందవ పత్రికల యాటలు సాగిరాకుండ, హిందూపత్రిక ఎప్పటికప్పుడు ఉద్బుజించుచుండెను. హిందూపత్రిక, జైమునందొక ప్రతీకాన యయ్యెను. హిందూ పత్రికాభిప్రాయములు ఆంగ్లవిద్యార్థులను మిగుల ప్రోద్బలించుచుండెను. జాతీయభావము ప్రబలింపజేయుటకు హిందూపత్రిక దానికి తోడ్పడుచుండెను. 1908-వ సంవత్సరమునందు, మితి వాడులు కన్యనిమను కంగ్రెసుభాగవను చెన్నపురి లో సలిపి జాతీయవాదులను బహిష్కరించుటకు ట్టుడిట్టుముల నేర్పరిచినపుడు, కస్తూరి రంగయ్యంగారు జాతీయవాదుల ఉపేక్షానుని, మితివాదుల చ్యుతిని తీవ్రముగ నిరసించిరి. అప్పటి కాంగ్రెసు భాగవతులను బహిష్కరించుటకు నిరసించిరి. దేశభావవృద్ధికొరకు మందుకుబోయెడి వారి కెప్పుడును చెయ్యాలి నోనగును, కస్తూరి రంగయ్యంగారు తమ ధర్మమును ప్రకటించుముగ నిర్వహించుచుండిరి. అకాలములో వీరు బహిరంగసభలో సంతక పాల్గొనక, తమ కార్యాలయము

నుండియే కరపరంపరల గురిపించుచుండిరి. ఆంగ్లోద్యమ మారంభమైనపుడు, హిందూ పత్రిక కొంత వైమఘ్యము జూపినను, పిమ్మట ఆంగ్లోద్యమప్రవాహము నరికట్టుట సాధ్యపడదని ఎంచి, తన నిరోధమును మానివైచెను. అనిబిసెంటు గారు హోంరూలు ఉద్యమము నారంభించి విశేష ఖేతనాహముతో బనిచేయుచున్నపుడు, కస్తూరి రంగయ్యంగారు ఆమెకును తమకును గల మనఃస్ఫుర్తలను పాటించక, కత్తివంచనలేక తోడ్పడిరి. హోంరూలు ఉద్యమ వ్యాప్తికి, కస్తూరిరంగయ్యంగారు జేసిన సహాయము మిగుల తోడ్పడెననుటకు సందియము లేదు. ఈ కాలమునందే కస్తూరి రంగయ్యంగారు సంపాదకాసనమునందే బయటకు వచ్చి, బహిరంగసభలలో పాల్గొని జూచ్చిరి. కస్తూరి రంగయ్యంగారు వక్తలు గాకున్నను, వీరి క్లుప్తప్రసంగములు భావగర్భితముగ దినపాఠమునందు. వీరు కడు సులభులై యుండిరి. వీరి శాంతిస్వభావమును, బౌద్ధాభిప్రాయమును మిగుల ప్రశంసాపాత్రములు. వీరి వ్యక్తిత్వార్థమహాత్మ్యము సాందర్యముతోబాటు జరిగినపుడు, వీరియెడ గల గౌరవభావమును కలుపురు వెల్లడించిరి. పత్రికాసంపాదకవృత్తికి గలగౌరవమును, కస్తూరిరంగయ్యంగారు నుమడింపజేసి రనుటకు సందియములేదు. అసహాయోద్యమ మారంభమైన పిమ్మట, హిందూపత్రిక కొంతకాలము మాసము వహించియున్నను, పిమ్మట నుద్యమాభివృద్ధికి మిగుల తోడ్పడెను. ఈ యుద్యమమును పెంపొందించుటకై హిందూపత్రిక సంతక రాండోళనము నలుకకున్నను, మహాత్ముని కార్యక్రమముపట్ల సుముఖత జూపుచుండెను. హాస్నోల్లంఘన విచారణ సంఘసభ్యులుగ నుండి, కస్తూరి రంగయ్యంగారు దేశ మంతయు పర్యటనము సలిపి, తమ ఆరోగ్యమును చాలవఱకు గోల్పోయిరి. శాసనసభాప్రవేశ మనంతర మని వాదించిన, వండితి మోతీలాలు నహూరభృతుల దుర్బల వాదమును సహేతుకముగ ఖండించి, కస్తూరి రంగయ్యంగారు తమ నిశ్చయాభిప్రాయమును వెల్లడిజేసి కృతకృత్యులయిరి. యుద్ధరంగముల జూచుటకు యూరపునకు ఆహూతులై వెడలి, కస్తూరి రంగయ్యంగారు విశేష మన్ననకు పాత్రులయిరి. లండనునగరమున బహిరంగసభలో హైందవపత్రికలను నిరసించినపుడు, కస్తూరి రంగయ్యంగారు జేసిన సమాధానము అచ్చెరువు గలిగించెను. వెనుకటిమారు పల్లికు సర్వీసు కమిషనువారు చెన్నపురిలో విచారణ జరిపినపుడు, సర్ వెలుటయును మిరాలుగారి అక్షస్త్రుత క్షేత్రలకు కస్తూరి రంగయ్యంగారు చక్కని జవాబిచ్చిరి. చనిపోవు సరికి కస్తూరి రంగయ్యంగారికి దాదాపు రెండు సంవత్సరములుండెను. వీరికిను జీవించి యుండుట, దేశమున కవసరమై యుండెను. చాలకాలము నుండియు వీరు అస్వస్థులై మంచములో నుండిరి. ఇటీవల బబ్బు నయ మగుచున్నటుల చెలిసెను. కాని పిమ్మటవంటి వీరి మరణ వార్త, ఎల్లర కాశ్చర్య మనస్తాపముల గలిగించుచున్నది. ఇటీవలనే హైందవపత్రికా సంపాదకుల సంఘమునకు, కస్తూరి రంగయ్యంగారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిరి. వీరియెడ అభిభావన తీవ్రమున గల గౌరవ భావమున కిది నిదర్శనము. కస్తూరి రంగయ్యంగారి కరీర ముద్యమమును, వారియశము శాశ్వతముగ నిలిచియుండ గలదు, వారు చెన్నరాష్ట్రమునకు జేసిన సేవ నెవ్వరును మరువజాలరు. ప్రసిద్ధి కెక్కిన వక్తలేగాక, సమర్థుల గల సంపాదకులు గూడ దేశభావవృద్ధికి విశేషముగ

తోడ్పడ గలరని, కస్తూరి రంగయ్యంగారు తమ నిజ ర్థమువలన ప్రజల కెరుకపరచిరి. కస్తూరి రంగయ్యంగారి జీవితము ధన్యమునది. వారు పెంచి పోషించిన హిందూపత్రిక, తన కీర్తి నిక ముందును నిలుపుకొనుచు, దేశమున కెక్కు దుపయోగకరముగ నుండు గాక యని కోరెదము. కస్తూరి రంగయ్యంగారి శాంతము, కార్యదీక్ష, అధికమగు ప్రజ్ఞ నిర్ణయత్వము, నిష్ఠురము, సదయహృదయము, బౌద్ధాభిప్రాయము, మొదలగు సుగుణములు, పత్రికా సంపాదకులకేగాక ప్రజలెల్లరకు మార్గదర్శకముగ నుండి, సత్కార్యప్రోత్సాహము గావించుగాక! వీరి యాత్మకు శాంతిగలుగుగాకయని ప్రార్థించుచు, వీరి వియోగమువలన దుఃఖించెడి కుటుంబమునకును, స్నేహితులు మొదలగువారికిని, మానానుభూతిని చెలియజేయుచున్నాము.

స్థానిక వార్తలు

వైస్రాయిగారిని సందర్శించుట:— నిన్నటికనము గా. కార్యకర్త, గా. కార్మి. పి. కి. కమరస్వామి రాత్రి గాక, పుదుచ్చిట రేంజుగారికి వైస్రాయిగారు దర్శకమునది.

జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము:— అద్యాయ:— ఈ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క పరిపూర్ణపదాధీశ్వరముడికంటె 18వ తేదీన అద్యాయలో సాయంత్రము 4-40 గ వరకు పి. కి. ఎల్. అంజెలగారు కార్యకేవల అద్యాయక గడకు.

సర్వమూర్తిగారి ఉపన్యాసము:— మహానుభావముగ రమితాదు స్వరాజ్యపక్షముల యాచూర్యము కింద ఎన్. కర్మమూర్తిగారు “విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము తదనంతరము” అను విషయమున గోరేపాడులో (అర్జునము కిక్కి) ఉద్బోధన, 18-12-28 తేదీన ఉపన్యాసించెదరు.

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము:— ఈసమాజ సభ్యులు సమావేశమందెను 14వ తేదీ సాయంత్రము 6.10 సమావేశమయ్యెదరు. (1) కర్మమూర్తిగారు అడిగి తెక్కలు. (2) కార్యనిర్వాహకుల కన్ఫరెన్సు (3) అడిగిరాని నియమములు. (4) ఇదిర విషయములను చర్చించుట జరుగును.

మదరాసు శాసనసభ

స్వరాజ్యపక్షము సభ్యులనాయకుడు చెన్నపురి కార్యకర్తల సభ్యులుగా కన్ఫరెన్సునది స్వరాజ్యపక్షసభ్యులలో పి. పి. కేంకటకవిరాజుగారిని కాంటన్ నిగా కార్యకర్త లెన్నుకొనిరి. ఉపసభ్యులలో స్వరాజ్యపక్షము వారు సభ్యులుగా నుండెదప్పుడు అను విషయము జనరేసెలలో జరుగి స్వరాజ్యపక్షము వారిభావో విమర్శించెదరు. రాజప్రతినిధి బహిష్కరణము

ఈ పక్షము సభ్యులసభలో జరిగినది తీర్మానము ననుసరించి చెన్నపురి శాసనసభా భవనమునందు మాంటానూ కలాదిగ నాయకు బహిష్కరణ మొనరించుటకు రాజప్రతినిధి సభాభవనమునకు వచ్చినపుడు స్వరాజ్యపక్షము సభ్యు లెక్కలను సభాభవనమునకు వెళ్లలేదు. రాజప్రతినిధిని చెన్నపురిగల్గెదయను సర్ పి. రాజగోపాలాచారిగారు విడుదలచేసెను పి. రాజమహేంద్రవరమూడ తన తనని కార్యదర్శి సర్వమూర్తిగారు కడుమాత్రావానిరి. కాని కార్యకర్తలను స్వరాజ్యపక్షమువారిలో పి. గోపాలమూడు పి. అర్. దొంపామయ్యంగార్లు రాజప్రతినిధి కార్యకర్తలను బహిష్కరించుటకు రాజప్రతినిధి కన్ఫరెన్సులో నూడ కార్యకర్తల భవనమునకు వెళ్లిరి స్వరాజ్యపక్షము వారిని.

కాశ్మీరీవార్త:— కరీంనగరు విచారించుటకు కాశ్మీరీవారు వాటిముగ విచారణసంఘమువారు వచ్చిరి. కిరీటికను గూర్చి విమర్శ తెచ్చుకొన్నవో కాని విచారించెద రని తెలియచున్నది.

శ్రీ ప్రభువు:—సర్వముల సందర్భమున కానవసరం కాదు
 * ప్రతికూలాభిప్రాయముతో మేలగతమునని మిరంగి: రించితి

గదా. అట్టి సమయమున ప్రెస్టిజియస్ యూనివర్సిటీల భాగములు తొలగినా యిది మాత్రమే అడుగుపెట్టినది.

ఉ:—మా బాలిక గౌరవమునకు భంగమునకు వదిలినది ఇతర సూచనలు మేము గీసింపజాలము.

శ్రీ ప్రభువు:—యూనివర్సిటీల అధికారులు అందుకు వాంఛించినవి మీరే సూచించితిరి. ప్రెస్టిజియస్ సుపాడిండ్లకు గాను వారింగ్లరములకు మరలను మీరు తెలుపవలెనుగా?

ఉ:—కానవశ్యము అధికార మొసగిన యెడల ప్రెస్టిజియస్ నిలిపివేసినది కాదుమృతము.

శ్రీ ప్రభువు:—అందుకు కృతజ్ఞతను అభిప్రాయములు మాకు తెలుపవలెను.

సాక్షి:—రికార్డుమెంటును గురించి అధ్యక్షుడు సూచించినది తప్పు. అటు సంగ్రహము ఫలితములు కావలెను. సంగ్రహము తరచు తరచు లో విశ్వవిద్యాలయమునందే వెంటబెట్టవచ్చు విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గినది. అదే విధిగా. పరీక్షల ఫలితములను వారికి యివ్వవలెను. ప్రెస్టిజియస్ యూనివర్సిటీలను గలవలెనే తెలియజేయు. మంచి పాఠ్యపుస్తకాల యూనివర్సిటీలకు యివ్వవలెను. అందుకు ముందుకు వచ్చువానిని రెండు కిడి పరిశీలన పడవలెను.

శ్రీ ప్రభువు:—అత్యున్నత విశ్వవిద్యాలయము యొక్క ప్రత్యేక సంఘమువారు మాకు సగిన ఫలితములు, రాలిడి తప్పులు గలవలెయు, సుప్రీము కృతజ్ఞతను వారికి మరల తెలుపవలెను.

సాక్షి:—భారత ప్రభుత్వమువారి అధికారమునందు ఉండుటకు యూనివర్సిటీలను నిరాకరించినందును, మీ రందులకు ప్రత్యామ్నాయము నేమి చెప్పితిరి?

పరంజీ గారు:—మీరు భారత ప్రభుత్వమువారి యాధిపత్యము క్రింద కెల్లు పరిశీలన పరిశీలించి వాడవలెనని ప్రత్యామ్నాయమును గురించి విచారించు.

కాంగ్రెసు - పెన్సన్లను నిరాకరించుట

సాక్షి:—అగ్గరికట్టు, భారత ప్రభుత్వమువారి తో కను నాకులను గురించి కంట్రాక్టు బోర్డులో సగిన సూచనలు గురించి విచారించి ప్రాయశ్చియము.

పరం:—దానిని సంగ్రహము నే సంగీరింపజాలము. అందుకు, ఉద్యోగులైన, ప్రభుత్వము వాడుకుట తరగియు కొనుట చాల కష్టమును. పెన్సన్లను నిరాకరించవలెనని భారత ప్రభుత్వమువారి బోర్డును సూచించవలెను ముందుకు.

శ్రీ ప్రభువు:—కాంగ్రెసు తీర్మానము విషయము?

ఉ:—ప్రభుత్వమువారి యిటులను ముగియవలెనని చెప్పవలెను.

శ్రీ ప్రభువు:—భావి పెన్సన్లను విషయము?

సా:—దానిని కెల్లెము బాధ్యత పెన్సన్లను నిరాకరించునని నేను తెలుపను. అనంతమునే భారత ప్రభుత్వమువారు పెన్సన్లను మొత్తమును వేరుగా నుంచగలరు, అధనమును అగ్గరికట్టులో ప్రోగు చేసవలెను.

సాక్షి:—పార్లమెంటువారి కానవలెనని దత్తు ఈ దేశమున రాజకీయాధిపత్య పాధ్యము గానని మీకు తెలియునుగా. పెన్సన్లను అపాయము గలుగునని పార్లమెంటు వారెందు నెడల వాటిని కట్టవలెను తగిన మంత్రులను నిర్ణయించవలెను గదా?

ఉ:—అవును.

శ్రీ ప్రభువు:—పల్లిక సర్వీసు కమిషను కేంద్రమునందు కామ్యూనుల దెలిపిరి దానికెల్లు నిర్ణయించవలెనని మీరు అభిప్రాయము?

ఉ:—అందు భారత ప్రభుత్వము యూనివర్సిటీలను సూచించవలెను. అందరి అయినందుకు కష్టములను విధించి విద్యార్థులను అందువారు కష్టములను వ్యాఖ్యానించువారును నుండవలెను.

(సాక్షి:—ప్రభుత్వము మొదలగు) ఈ కమిషనును గురించి వివరములను ప్రార్థించి నేనాలోచించెను. కాని ఈ సంఘములలో నిరంతర భారత ప్రభుత్వమువారి నే నియమించబడవలెను. మిగిలిన ముఖ్యము తనగా వివిధరాష్ట్రముల నేతనియమించవలెను. ప్రెస్టిజియస్ విద్యార్థులను అధికారులు మొదలను వివరములను వారికి సగినవలెను. మొదల కమిషను దేవులి. అది ప్రెస్టిజియస్ నిర్ణయము కొన్ని రుపాంతరముగా వారికి పని నొనగవలెను.

శ్రీ ప్రభువు:—ప్రభుత్వములకు విధికారులు మంత్రుల అధికారులను సూచించవలెనని మీరు సూచించును, అట్టి అధికారులు లేకపోవుటలను మీరెట్టి కష్టమును గలుగజేయునను ఈ మార్పుగానె. ని గోరుచుంటిని నుడిచితిరి.

పరంజీ గారు:—కామ్యూనికేషన్లను గలగక పోయినను, వీరూరం బోర్డులో తనకాధిపతి ఒక ప్రెస్టిజియస్ విషయమున కిర్పాదుచేసెను.

శ్రీ ప్రభువు:—అగ్గరికట్టులో సూచించవలెనని తన భావమును గురించి అగ్గరికట్టులో కిర్పాదుచేయుచుంటును. ఈ కండక్టును గలగక కష్టములను అధికారులకన్నకొర మంత్రుల కన్న కొంత యువకత్తును.

సాక్షి:—కామ్యూనికేషన్లను సూచించవలెను, అగ్గరికట్టులో అధికారులు తన కష్టములను సూచించవలెను గాననను అగ్గరికట్టులో మొదలను నుడిచితిరి. అది యెంతవరకు వివరము?

సా:—అందు కేంద్రములను సర్వీసులను నిర్వహించుట అధికారులకు నేనే నా కిర్పాదులను సూచించి ప్రకటించితిరి. ఒక కండక్టులో నేను, కెల్లె నిర్వహణను దొకనిని, కర్పత్ర నుండవలెనని నుడిచితిరి. కాని అతడు అసాధ్యములకు కొరకను గోరక. నిర్వహించుట తగినవిధముల వారు దొరికిన యెడల ప్రభుత్వోద్యోగులను ఎల్లప్పుడును ముందు వారికి యివ్వవలెను.

సాక్షి:—అగ్గరికట్టులో సూచించవలెనని భారత ప్రభుత్వము సూచించవలెనని వివరములను మీరు అభిప్రాయముచేసి: ఈ విషయమున కామ్యూనికేషన్లను ముగియగా, సామిదల తరచు అగ్గరికట్టులను పంపియి భారత ప్రభుత్వము, అగ్గరికట్టు ప్రభుత్వ పరిశీలనకు తరచుచుండదు. అందుచే అదేమందు పోలియొనర్చువారికి గలగక సర్వీసులను వారు పొందజాలరు.

సాక్షి:—అది నిజము. భారత ప్రభుత్వము అగ్గరికట్టులను ఈ కేంద్రములను సూచించవలెనని వివరములను నుడిచితిరి.

పరంజీ గారు:—అగ్గరికట్టులో విద్యార్థుల మొదలగుట కలగ, విద్యార్థులకు అనుభవమును, విద్యార్థులను పంపించుటకు నీలగును. అందుచే చాలమంది అగ్గరికట్టులో అని అచ్చులకు తగిన సందర్భము అధికారులలో ప్రకటించుట వివరము గదా?

సా:—అవును.

పెట్రి గారు:—భారత ప్రభుత్వము కష్టములను సగినవలెను, అగ్గరికట్టులో విద్యార్థులకు కష్టముచే.

పరంజీ గారు:—అగ్గరికట్టు విద్యార్థుల పొందుటకు సంభవించును.

సాక్షి:—ప్రభుత్వము మొదలగు సాక్షి నుడిచితిరి. విద్యార్థులకు అనుభవమును మరల సూచించవలెనని వివరములను పంపించుట లేదని సాక్షి నుడిచితిరి.

సాక్షి:—ప్రభుత్వము మొదలగు, అగ్గరికట్టు విద్యార్థులను పంపించవలెనని, చాల భవకత్తులను, భరించి గాన అందుకు ప్రతిఫలముగా కొన్ని కష్టములను తరచు వారికి కొంత అగ్గరికట్టు బోర్డులను పంపించవలెనని గోరించితిరి.

కాకినాడ ప్రి. స. నేటు కోర్టులో

అసలు నెం 34/1919 రు

వాది డిగ్రీ హోల్డరు భూవలిరాజు, మారప్పరాజు గారు.

ప్రతివాదు:—బోడి పాపిగె రాజు.

వాదివాదన:—తన భూమిని బోడి వరకు ప్రతివాదు తా నీరా ప్తి చేయి కేసునుకుట వరకు కోర్టులో దరఖాస్తు చేసి నందున వేలపు యిస్తే తన మరలను నిర్ణయించుకుట గాను డిగ్రీ హోల్డరు 18 క తేదీకి వాయిదా చేసియున్నాను. గాన అందుకు ఆక్షేపములు వున్నవారు వరకు కోర్టులో తెలియ చేసికవలెను.

నేమలకొండ రామారావు, వాదికర్త కలీలు.



బిజ్ బింద. తెలుగు కేసులో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి కెందినది. స్వప్నమందు గాని మాత్రముతో గాని, వీర్యము సమయమున యెడల కెంటి నే నిలిపివేయును. చురలికనుకు తొలగించి యోగమునగును. కర్మలో సమయము బలము నిచ్చి అత్యున్నతము వీర్యపుష్టి నిచ్చును. భూమందుకు కర్మ కష్టము నుండి అనేకమంది విద్యార్థులను రక్షించితిరి. దురభ్యుక్తుల కల్గవలెనని కత్తి హీనతచే కృత్యముచేసి తెలుగు ప్రభుత్వము అనుభవించుచున్నది. కంతాన గురులకు కేయము. ఈ మందులొక్క అత్యున్నతమును వివరించి ప్రకటించుటకు ప్రభుత్వము మొదలగు అధికారివరకు ప్రకటించవలెను. ముందువున్నాను వివరములు చురలితో పంపబడును. ఈ కర్మములను సూచించవలెను.

20 మార్చి 1920. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం 38 వైరాగిమతం పీఠ, మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

డిసెంబరు 12 న చేసిన బుధ రోజు

(1) భాస్కరులు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Includes items like rice, oil, and other goods.

(2) వస్త్ర భాస్కరులు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Includes items like cloth, shoes, and other goods.

(3) నూనె వస్త్రపులు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Includes items like oil, cloth, and other goods.

(4) చిల్లర వస్త్రపులు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Includes items like small cloth, shoes, and other goods.

(5) ఇనుము

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Includes items like iron, steel, and other goods.

(6) లోహములు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Includes items like copper, brass, and other goods.

(7) రంగులు ఆలిజరెను

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Includes items like dyes, pigments, and other goods.

మదనపల్లి డిస్ట్రిక్టు ముననబకోర్టు

అసల్ నెం 488/1923

వాది:—మదనపల్లి లక్ష్మీరాంకెరి (రిమిటెడ్)

ప్రతివాదులు:—1. పుష్పలక్ష్మి. 2. కంఠరాజు. 3. కెంకరాజు. 4. ముప్పారావు. 5. బంగారుపాణి. 6. మిరకాచార్. వారు వాదనలు వాదించారు. ఈ కేసులో అదనము దరఖాస్తుచేసిన వాడికి రావలసినది 178-10-5 రూపాయలకును వాదియారాజు వాదనలు చేసియున్నాడు. కోర్టువారు 21-12-23 వ వాయిదా చేసి యున్నాడు. ఈ వాయిదాకు ప్రతివాదులు హాజరయి తమ ఆక్షేపణలు తెలుపుకొనవచ్చును.

పి. నారాయణయ్య, క్లర్కుకు మరకల్లి 10-12-23.

తెనాలి డిస్ట్రిక్టు ముననబకోర్టు

వకీలు ప్రభుల వీరరాఘవులు కేరియ కేయనది యేమనగా,

O. S. 408/28

వాది:—బూరగడ్డ కామయ్య. ప్రతివాది:—1. మైలాపూరు మరదారాజు. 2. ముడిపాటి రామయ్యలకు వారి కాలం వీర కావానోటికలు నిమిత్తం ది 2-1-24 తేదీకి వాయిదా చేసి వారు.

పోస్తుకాకు తెలిపి 27, మదరాసు.

(உகவியேபுரி)

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

జాతీయవిద్యాలయము

డిసెంబరు 10:— ఈ పునరుద్ధరణ జాతీయవిద్యాలయము యొక్క 16 సంవత్సరాలక్రిందట స్థాపించబడినప్పటికి ప్రస్తుతము మంచి యుద్ధవశలో లేదని చెప్పటము విచారమగుచున్నది. 1920 సంవత్సరము వరకు ఈ విద్యాలయము కలిపాలము అనేకము కరువులలోనుండి, అనేక విధములుగా నుండి 1920 నెలలో సహాయరాజకీయమార్గమున ప్రజల దృష్టి నాకర్షించినది. అప్పుడు ఈ విద్యాలయము కృత్రిమముగా నున్నదనియు, సహాయరాజకీయమార్గమున నున్నదనియు చాలావారి కృత్యము విశదమై, వేరే నాతర్హిత్యము యొక్క అంశములకు కొందరి జీతములకు కొందరును సుచిత్రముగా కొందరును సహాయముగా నుండుటకు ముందుకు వచ్చి, దాక్కడ గురుమూర్తి, సుప్రసిద్ధులగు ఈ విద్యాలయమున నున్నవారు జోక్యము గలిగించుకొని తీసిపోవడమే చుట్టూ, విద్యకును సహాయమునకును నున్నది. ఉదాహరణకు వర్తమానము చాలవంది వివిధంగా చందాల నియమములవల్ల, కాంగ్రెసు అజ్ఞానసాక్షుల పాతకాలములను వివరించిన విద్యార్థులు కొందరు—నుమారు 60 మందివరకు ఈ విద్యాలయమున కిరి అప్పటివరకు 7 వ తరగతివరకు నుండగా ఆ సంవత్సరము 8, 9 తరగతులలోనుండినది. 1921—1922 సంవత్సరములో 10 వ తరగతివరకు చేర్చబడినది. అప్పటికి 11 వ తరగతివరకు పాఠశాల యందు నడిచేయుచున్న కల్లాట్రాడ ప్రకారముగాని ఈ పాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నియమించి, వీరికి వరలో 110 రూపాయల వేతనమును నుండియు జాతీయవిద్యాలయములో 60 రూపాయల వేతనమునకు పనిచేయుట కొరకు కొనిరి. ఆ సంవత్సరము విద్యార్థుల సంఖ్య కూడ బాగుగా కృత్రిమమునను, నుమారు 250 మంది విద్యార్థులతోను, 12 వ తరగతి పాఠశాలలోను, అనేక కాలములోను విద్యాలయము చూడర కానడము కలుగజేయుచు నుండెను. ఇట్లుక సంవత్సరము కడచిన పిమ్మట పాఠశాల యూనివర్సిటీకి భవనములోనుండి యూనివర్సిటీకి పంపిణీ తోటలోనికి మార్చబడినది. వెంటనే కాలుగ సంఖ్య తగ్గెను. కొలదిమంది విద్యార్థులతోనున్న తరగతులలో నడిచేయుట, యూనివర్సిటీలోని తాత్కాలికముగా లేకుండెను. శ్రీమత వద్దారి అప్పారావుగారు ఆ సమయములో కొంతకాలము నెలవారీకి కొని గ్రహంతరము బోయి నప్పుడు నేను ఆ విద్యాలయములో కొన్నిదినములు పనిచేయుట కిట్లనిచెను. జాతీయవిద్యాలయములో స్వచ్ఛమైన వేరు పడేను. నేనుయొక్క కృత్రిమమును, విద్యార్థుల యెడల బాంధవ్యము కేవలము లక్ష్యము గానరాకుండెను. ఇట్లు కడచిన సంవత్సరము చింతయు విద్యార్థుల సంఖ్య క్రమముగా తగ్గుచుండెను. పాఠశాలలో కొన్ని మార్గములు చేర్చబడినవి ఏ కారణమునో గాని క్షీణించుచు నె యుండెను. ఇట్లే 1922—1923 సంవత్సరమున గడచెను. వేరేవిధములలో విద్యాలయములో చేయబడినవి మార్పులనుగూడ అలాచేయుట జగెను. కొన్ని యువ సంఘము లేర్పరుచబడి, కొంతకాలము పనిచేసి విద్యార్థులను ప్రణాళిక చేర్చుచుండెను. ఈ ప్రణాళిక ప్రకారము 1923 నెలలో జూలైమాసములో విద్యారంభించబడినది. విద్యార్థుల సంఖ్య మూలము మార్పులకు మారుగా క్రమముగా తగ్గెను. వద్దారి అప్పారావుగారు రిఫారమ్ బానరుమందులో ఏ కారణమునో మూర్తికి తీర్మానము చేసిరి. ఆయుర్యోపాధ్యాయులుగా నున్న ఉపాధ్యాయుల నూర్చు కొంతమందికాస్త్రీగారి అధికారముగలది యుచితాయుర్యోగవైద్యుల ఏర్పాటు చేయబడినది కొన్నిదినముల రూపాయలు ఖర్చుచేసి కొన్ని బేవధ ప్రదర్శనలు కొనబడినవి. కొన్నిమందులు రయారు చేయబడినవి, కాని వైద్యులకు వచ్చువారి సంఖ్య చాల తక్కువగా నున్నది. వైద్యులు అదిమార్గములకు నుడుల నిర్ముఖులగా కొన్ని అర్థం తిరుగులను చేపట్టుచున్నారని తెలియుచున్నది. 7, 8, 9 తరగతులలో నున్న విద్యార్థుల సంఖ్య మొత్తము దశమైనది లేదు. ఇట్లు ఈ జూలై నుండియు క్షయమయి బతుకుచున్నది. ఈ విద్యాలయములో తెలుగు పండితులుగా నున్నవారికి విద్యాలయము కాకుగా నేర్పబడిన ముద్రణాలయమునకు మేనేజరుగా నుండుటచే తెలుగు భవనములలో చని చాల అసంపూర్ణముగా నున్నదని తెలియజేయబడినది.

విద్యాలయమునకు చందాల నిర్మయమువారిలో చాల మంది ఈ అసంపూర్ణమైన సందర్భములను చూచుచు తమ అసమర్థత తెలుపుచు వచ్చిరి. నిన్నటి దినము అనగా 9-12-23 తేది సాయంత్రము విద్యాలయమునకు పాఠశాలము సమావేశమయ్యెను. విద్యాలయము పండితులను కలిపి దీర్ఘమయిన చర్చ జరిగెను. చర్చానంతరము ప్రస్తుతము నున్న 7, 8, 9 తరగతులను తీసివేయవలెనని అధిక సంఖ్యలవలె తీర్మానింపబడినది. ఈ తీర్మానము ప్రకారముగా ప్రస్తుతము నున్న విద్యాలయములో ప్రధానోపాధ్యాయులు యొక్క క్రియత కల్పించిన ప్రకారముగాని తీసివేయవలసి వచ్చును. ప్రస్తుతము నున్న 7, 8, 9 తరగతులను, వాటివైపు కాకుము నందుకు తీర్మానింపబడినది. ప్రస్తుతమున్న విద్యార్థులలో క్రితవారును కాకులలో నేటి యొక కాకులలో జరుపుకొనుచున్నాము. కాన వారికి ఏదైనా నష్టము రాదు. ఎట్లయిన నేను ఈ విద్యాలయమున కిది వృద్ధిగా లేదు. ఆ విద్యార్థుల తరగతిగల విద్యుల ప్రభుత్వ సంబంధమున పాఠశాలకు బంధువులను గలవారు లాభము లేదనియు, తమ విద్యులకు జాతీయవిద్యాలయములకు బంధువుల చేత చేయవలసినవియు గ్రహించిన నేగాని జాతీయవిద్యాలయములకై ఎందరైనా పనిచేసినవి వృద్ధి యుండదని స్పష్టమగుచున్నది.

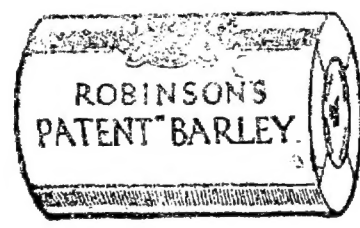
తెనాలి మ్యూన్సిపాలిటీ ప్రకటన

తెనాలి మ్యూన్సిపల్ కౌన్సిలు మాత్రము కట్టుటకుగాను నె 1 రు పైస రు 20500 య కున్నా నె 2 రు పైస రు 12300 య కున్నా యెన్సి కట్టుట కయారు కావలసి వి ఈ సంవత్సరము అనగా 1924 సంవత్సరం మార్చి 31 న వరకు లోగా నడచు కట్టుటకు క్రి ద రు 5990 య చేసే మొట్టు కట్టుటకు గాను ఖర్చు పెట్టవలసియున్నది. నడచు చేస్తే కట్టుటకు అయిన పనిని కట్టుటకు తీసికొనబడినవారు 1923 వ సంవత్సరము డిసెంబరు 22 వ తేది సాయంత్రము 5 గంటలలోపల తెనాలి మ్యూన్సిపల్ కౌన్సిలు వారి ఆఫీసులో నీర్మలమునకు వాఖులు చేసుకొనివెళ్ళి. అట్టి బేందరును తెనాలి మ్యూన్సిపల్ కౌన్సిలు నడచు తేది సాయంత్రము 5-15 గంటలకు తెలుగువారు ఎన్సి కట్టుటకు పెట్టుటకు యింకా యే యితరములన్ని సంబంధము గాని తెనాలి మ్యూన్సిపల్ ఆఫీసులో కచేరి గంటలలోపల తెలుగుకొనవచ్చును.

ఎస్. వీరభద్రయ్యశ్రేష్టి,
తెనాలి మ్యూన్సిపల్ ఆఫీసు, 8-12-1923. జెన్ జెర్ వెన్.

జీర్ణములు

మీ మామగారు చివరకు రాజస్థాన్ కేటెంటు బార్లీని మాత్రమే ఉపయోగించుదు. బార్లీ గలది మీదే నామనకు మిక్కిలి మంచిదిని మీకు తెలియును. మీకు ఏదియు కడుపులో నిలువక వాంతియగుచున్నప్పుడు ఇదివాంతిని నిలిపి చలువను కలుగజేసి కడుపులో నిలువను. రాజస్థాన్ కేటెంటు బార్లీని రయారుచేయునట్టి వారికల నే ప్రరమాక్షిగా రయారుచేయబడి ఉన్నప్పుడు కడుపుకు, వైస తెలుపబడిన గుణము లిప్పుంటు రయారుచేయబడుచున్నది. వేరొకమునకు వానిని కలుగజేయునట్టి భాగములన్నియు తీసివేయబడి మిక్కిలి కాస్త్రీక్రమముగా రయారు చేయబడుచున్నది. వాటి ఉపయోగమును గురించి నులభముగా తెలుగుకొనుటకై ప్రతిదినమునను అచ్చుకాగితములు అంటించబడి యున్నది. దెబ్బకలిచు కూడ యిందు తెలుపబడియున్నది. దానిని ఎప్పుడును గుర్తుపట్టగలరు.



Robinson's
PATENT BARLEY

Manufactured by
Keen, Robinson & Co., Ltd, London.
ENGLAND.

(Incorporated with)
No 4 J. & J. Colman Ltd., Norwich & London. 866

ది మ ద్రాసు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

మద్రాసు, మాంటూరోడ్డు సంఘము మొసళ్ళు టూర్ అందు నన్ను వారి భవనమునకు ప్రక్కనయుండు నెం 2/4 రు భవనమునకు మా బ్రాంచి ఏర్పాటు చేయబడినదనియు, మా మేనేజరు డైరెక్టరును, ప్రధాన వైద్యులు నగు ఆయుర్వేద పండిత డాక్టర్ ఎస్. వి. శ్రీరామచంద్రయ్య, పి. శాన్. డి. ఎస్. సి. గారు, ప్రతిదినము, ఆదివారము, సెలవుదినములందు కూడ, ఈ దిగుత తెలుపబడిన కాలములందు రోగులను పరీక్షించి, వారికి కలహ నొసంగదలసి మేము ఇందు మూలముగా ఎల్లవకును తెలియ జేయుచున్నాము.

బ్రాంచి ఆఫీసు,	} ఉదయము 7 గంటలనుండి 10 గంటల వరకు
2/4 మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు,	
వాడ్ ఆఫీసు.	
44 గోవిందప్ప శాయక్ పీఠి, బార్లీటౌను, మద్రాసు	సాయంత్రము 4 గంటలనుండి రాత్రి 7 గంటల వరకు
	పూలు 10-30 గంటలనుండి,
	సాయంత్రము 8-30 గంటలవరకు.

జీర్ణములు

ఇది మూడుభాగములు. 1, 2 భాగములు కిద్దముగా నున్నవి. 3 వ భాగము రయారుచున్నది. 1-వ భాగమునందు కాగ్లెంట్ చక్రములు, ద్యాదక భావములు, గోచారములు, మనదక, అంతర్గత, బీజక, ఇవి తెలిసికొను విధము, వాతకము ప్రాయశఃపథి మొదలగునవి 2-వ భాగమునందు, లగ్నములు, గ్రహములు, భాగములును తాత్పర్య సహితముగా 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతో ద్యాదక భావములను నిర్వచనము, పోదవనము, ప్రమాణశ్లోకములతో మహాదకాంతరగా ఫలములు ఇచ్చియు నుండ ప్రతిభావమును తెలియజేయు మిక్కిలి నులభకైతి తెలుగున వచనభాగముగా వ్రాయబడినది. ఈ మూడు భాగములలో నేభాగము నవ్వుకొనియున్నది, కరీడు తిరిగి వాడుకలో నుండును. ఒక్కొక్కభాగం కరీడు విడిగా రు 2 య. 1, 2 భాగములు ఒకేసారి కొనువారికి రు 3 య. విసి పోట్లు ఖర్చులు. రు 0-5-0 య. కావలసివారికి వి-పి గా పం వెదము.

ఆకెళ్ల వెంకట శాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్టు, గోదావరిజిల్లా.

గ్రీకు విప్లవము

ప్రభుత్వము పైకుట

ప్రెసిడెంట్‌గారు

ఏప్రిల్ 9, 1924 - గ్రీకు ప్రభుత్వమును కూల్చుటకు ప్రభుత్వము పైకుట బయలుదేరినది అయినది. ప్రెసిడెంట్‌గారు మొట్టమొదట తీవ్రముగ వినయము చూపారు. ఎథీనియను పట్టణములను తమకేసుకొని విప్లవరూపేణా అధికారమునుకొని దేశములో ఉత్పన్నమగు శరణియు, కలుగజేసి విదేశాంగప్రభుత్వమువారు తోడ్కొని వెళ్ళిపోయిరి. ప్రభుత్వమును కూల్చుటకు కాలసింక భవనమును ప్రవేశించిరి. ప్రభుత్వమును విమోచించుచున్నారు. కాని వారియుద్దేశమును పురుషులలో నుండినట్టిది. ఆరస్తువేయబడినవారిగర్వ చాలకాగితములు దొరికినవి. రాజును ప్రజలెట్లుబట్టెను అట్లుబట్టుచున్నదని తెలిసి చాలమంది ఆరస్తుజేసిరి. ఇందులో ఉద్యోగములనుండి "రిటైరు" అయినవారు పని చాలించుకొన్నవారు చాలమంది కలరు.

అందరూ, ఏప్రిల్ 10: - కోయిలెట్ల సమావేశమందరూ మన ఇద్దరు సహాయులు, 20 మంది గాయములతోగిరినవి.

అంగ్లో ఆమెరికన్ వాయువాంత్రాసరము బయట పారద మైంది.

మన్నులలో 8000000000 డోలరుల తగ్గింకలయ్యెను. యునైటెడ్ స్టేట్స్ కోలాగరపు కార్యదర్శి తెలిపిరి.

క్రాంతక ఆమెరికన్ వాయువాంత్రాసరము బయట పారద మైంది.

రివిప్లగు సభ

వారు ఏమియున్న పక్షాన్నియు సు అత్యవసరములకు చెలాయించుటకు అధికారమునుగూర్చి తుదక ఆమోదించిరి.

దీనితో రివిప్లగు సభ సమాప్తమైతే అనుచున్నార ముత్తెవ్వరూ వారే సరికొని కాధికారమును వహించెదరు. పార్లమెంటు అధికారము తొలగిపోయినది.

కెనా ఇనుపదారలను ప్రభుత్వము వారు స్వాధీనము చేసికొనెదరు.

హ్యూంగరీలో దొంగతనముగ బలమందున తెచ్చుట చే 70 వర్తముల అరెస్టుచేయబడిరి.

బర్తా శాసనసభ

రంగూను ఏప్రిల్ 10: - బర్మారాజకర్తలలో రాజ ప్రతినిధిగారిని వారిభార్యను స్వాగతమియ్యవలెనని కామూర్ గారు (న్యూఢిల్లీ) పేట్రిటునటించిరి. ఏ.గ్రీకు గా ఆమోదించబడి ట్రేయర్ రిగ్యూమెంట్ రాజప్రతినిధిగారి కయ్యేటటువలెనని వై.ప్రెసిడెంట్ గారు సందేశమును పంపుట కందివార్తనంది. ఆయన బర్మాను ఎప్పుడుపోవునూ ఆయన కానవచ్చుటను ఎప్పుడు కలిసికొందునా యనియు వై.ప్రెసిడెంట్ గారు వారిభార్యయు ఆకుతతో నుట్టుండెను.

నిన్న (9 వ తేది) సాయంత్రము పార్లమెంటులో బరిగి బాదిరి ఉత్సవమునకు గవర్నరు సర్ హుగోర్ట్లెట్ల గారు వచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

రైలుజంతు డికోనుట

లాహోర్ నుండి ఏప్రిల్ 10: - రూపు బంగార రైల్వేమార్గమున ఈ యడమున ఎరుకట్లాంగ్ మొయి బండి, బోనార్లూ వేయవద్ద నిలచియున్న సూర్యుండితో డికోనియెను. ఒక ప్రయాణికునకు కొంచెము దెబ్బతిలినది. డికో డిల్లాంగ్ మొయిబండి దోతకట్టింది కాని యాగుండాలో యెను. కాని 7 గంటలకే ప్రోత్తును దిరిగిరి. ఎరుక మొయి బండి బయటపడి పోయెను. (ఆ. ప్రె.)

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది! ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది!

నేరుగా తయారుచేయునట్టి వారివద్దనుండియే మీకు అవసరమైన ఔషధములను తెప్పించుకొనుదు

Dacca Ayurvedia Pharmacy Ltd.,
The Place For Economy Genuineness & Reliability

విదక్క ఆయుర్వేదియ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మితవ్యయమునకు, శ్రేష్ఠత్వమునకు, నమ్మకమునకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల

హిందూదేశమందు అంతటను, బర్మా, సిలోను మొదలగు జాగాలన్నిటిలోను బ్రాంచీలుగలవు. వ్యాధివివరములు తెలిపిన ఔషధయోగము ఉచితముగా తెలుపబడును. దరఖాస్తు పంపినచే క్యాటలాగు, క్యాటలాగు యినాముగా పంపబడును.

Head Office :—Dacca 8, 8-1 Armenian Street Decca

Calcutta Branches :—Stand Road, Bhawanipur, Sovabazar, Bow Bazar.

ఇ నాం! ఇ నాం!!

1924 నల్ వెద్దవీటు క్యాలండరు

ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ది మ ద్రాసు ఆయుర్వేదికి ఫార్మసీ, లిమిటెడ్., మద్రాసు.

ఇ స నో వె లి

ఇకనొకటి అనుచు అంటి మలేయిలో ఔషధమును వారుబట్టే మలేయిలో రాసినట్లు అటుంక పరమను. ప్రస్తుత కాలమందున్న ఔషధములన్నిటిలోను దిక్కుమైనది. ఇంగ్లండ్ క్యూబాను నేవించుటచే ముగియ, అంతే ఈ దివ్యవధమును నేవించి బహు కాలమునుండి యున్నను కప్పుక మదునను, తిరిగిరాదు. గొప్పవైద్యశాస్త్రజ్ఞులే దీనిని కిపాన్లు చేసి యున్నారని ప్రతీతనను ఉదయము, సాయంత్రము ఒక మాత్రము నేవించిన మలేయిలో రాసినట్లు అటుంక పరమను. దివ్యులకు ఉపయోగించుటకు ఇకనొకటి అను ఔషధముగలదు. ఇకనొకటి అనునదియే ద్రవరూపముగా తయారు చేయబడినది.

ఫెక్టో - చైనా రక్తకణములను మంచి నీటికి తెచ్చుట యందు మిక్కిలి అద్భుతముగా కలెచేయును. మలేయిలో యొక్కము చే బలహీన మైతియు మరి ఇతరకాణముల చే కలిగిన అవయవముల నడలిక, నిర్మితును పోగొట్టుటయందు దీనికి సమానమై టూనికు మలేయిలో లేదని నిశ్చయముగా చెప్ప వచ్చును.

నోసీరా - ఉంబ్రా అతి మాత్రము వాతము కేరసినక మంచి శీర్ష శక్తిని కలిగించుట యందు ముగియ తోహ సుబంధముగ పాసియును. విశేషము తోహ సుబంధముగ, పాసియును.

అంటాగ్ర తియరు వాయువు, మాత్రకృచ్చ రోగము, మాత్రమున దుశ్చు ఎక్కువగా కేటరు, యితర మాత్రకార సుబంధమైన వ్యాధులను పోగొట్టుటయందు అనుమానమైనది, వారోగమునకు రామకాణమునంది.

గయోకొండ కష్టములేక ముఖముగా విరోచన ముగ తోహ సుబంధముగ పాసియును ఇది అతిశ్రేష్ఠ ముగ విరోచన ఔషధముని అందరు సిఫార్సుచేసియున్నారు. ముఖ్యముగా మలబద్ధకము మామూలగా గల వారు పేగుల తొడరుట, తిరిగి అతి సారముగల వారు దీనిని వారు చూస్తారు.

Sole Agents for:— INDIA, BURMA & CEYLON

Messrs Gorio Ltd. P. O. Box. 159 Fort BOMBAY

ఇండియా, బర్మా, సింహళమునకు సోల్ ఏజెంట్లు:—

మెసర్స్ గోరియో (లిమిటెడ్) తపాలపెట్టె నెం. 159, ఫోర్టు, బొంబాయి.

Delightfully Refreshing.

For Health and Beauty.



“ERASMIC”

SOAPS & PERFUMES.

“ERASMIC” Perfumers, LONDON PARIS.

To Be Obtained From ALL STORES & DEALERS.

Printed and Published by the K. Nagaswara Rao, the Editor at Andhrapatrika Power Press 6 & 7 Thambu Chetty Street MADRAS.